

TÜRKİYE CUMHURİYET_
ANKARA ÜN_VERS_TES_
SAĞLIK BİLİMLER_İENSTİTÜSÜ

**MARDİN MİDYAT'TAKİ İLKÖĞRETİM KURUMLARINDA
İSLENEN BEDEN EGİTİMİ DERSLERİNE YÖNELİK
ÖĞRENCİLERİN, ÖĞRETMENLERİN VE YÖNETİCİLERİN
GÖRÜŞLERİ**

**H. Alper ALTINTAS
BEDEN EGİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ
DANISMAN
Prof. Dr. Fehmi TUNCEL
2006 - ANKARA**

ii i

İÇİNDEKİLER

Kabul ve Onay ii

İçindekiler iii

Önsöz iv

Tablolar Listesi v

1. G_R_S

1.1. Eğitim ve Beden Eğitiminin Tanımı 1

1.2. Dünya'da ve Türkiye'de Beden Eğitimi 3

1.3. Eğitim ve Beden Eğitiminin Amaçları 10

1.4. Beden Eğitiminin Eğitim_çindeki Yeri 15

1.5. Beden Eğitiminin Önemi 21

2. GEREÇ VE YÖNTEM 27

2.1. Evren ve Örneklem 27

2.2. Sınırlılıklar 27

2.3. Veri Toplama Teknikleri 27

2.4. Anketin Güvenilirliği ve Geçerliliği 28

2.5. Verilerin Çözümlemesi 28

3. BULGULAR 30

4. TARTISMA 40

5. SONUÇ VE ÖNER_LER 49

ÖZET 51

SUMMARY 52

KAYNAKLAR 53

EKLER 57

Ek-1 58

Ek-2 61

ÖNSÖZ

Yüksek lisans eğitimime başlamam konusunda bana çok destek olup ısrar eden anne-babama, yüksek lisans eğitimimin ilk gününden bu güne kadar hep yanımda olduğunu hissettiğim ve bugünden sonra hep yanımda olacağını bildiğim can dostum Oguzhan DALKIRAN'a, uzakta olmama rağmen benden ümidini hiç kesmeyen, bana araştırmamın başından sonuna kadar yardımını ve desteğini esirgemeyen sayın hocam Prof. Dr. Fehmi TUNCEL'e, çalışmamın her aşamasında yanımda olup ve bana sürekli destek olan esim Serap ALTINTAS'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

TABLolar L_STES_

Tablo 1. Yunanistan öğretim programında öğretim konuları ve bunların sınıflara göre oranları tablosu	6
Tablo 2. Araştırmanın örneklem grubunu oluşturanların kişisel özellikleri	30
Tablo 3. Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersi _le _lgili Görüşlerini Belirtir Betimsel _statistik Tablosu.....	31
Tablo 4. Öğretmenlerin Beden Eğitimi Dersi _le _lgili Görüşlerini Belirtir Betimsel _statistik Tablosu.....	33
Tablo 5. _darecilerin Beden Eğitimi Dersi _le _lgili Görüşlerini Belirtir Betimsel _statistik Tablosu.....	35
Tablo 6. Cinsiyete göre “soru 6 (Beden eğitimi dersi eğitimin her aşamasında programda zorunlu ders olarak yer almalıdır)” ile ilgili görüşlerin t-testi tablosu.....	37
Tablo 7. Cinsiyete göre “soru 9 (Beden eğitimi dersi ile ilgili hiçbir etkinlik [ders konuları] yapılmıyor)” ile ilgili görüşlerin t-testi tablosu.....	37
Tablo 8. Öğretmen/_dareci değişkenine göre “soru 1 (Beden Eğitimi dersleri sayesinde genel bilgi derslerinin yarattığı zihin yorgunluğu giderilir)” ile ilgili görüşlerin t-testi tablosu.....	37
Tablo 9. Öğretmen/_dareci değişkenine göre “soru 5 (Beden eğitimi dersin eğitimin her aşamasında programda zorunlu ders olarak yer almalıdır)” ile ilgili görüşlerin t-testi tablosu.....	38
Tablo 10. Öğretmen/_dareci değişkenine göre “soru 6 (Aileler beden eğitimi dersinin öneminin ve gerekliliğinin bilincinde değiller)” ile ilgili görüşlerin t-testi tablosu.....	38
Tablo 11. Öğretmen/_dareci değişkenine göre “soru 8 (Beden eğitimi dersi stres, kaygı gibi olumsuzlukları asmak için bir araçtır)” ile ilgili görüşlerin t-testi tablosu.....	39

1. GİRİŞ**1.1. Eğitim ve Beden Eğitiminin Tanımı:**

Eğitim, insanlığın yaradılışından beri süregelen bir etkinlik alanıdır. Her insan doğumundan itibaren fiziksel ve sosyal bir çevre içinde yaşamakta ve bu çevreye uyum sağlama durumunda kalmaktadır. Toplumda yaşayan bir insan uyum sağlamak amacıyla çevresiyle etkileşime girmekte ve bu etkileşim esnasında çeşitli

beceriler kazanmaktadır (Dönmez, 2003).

Eğitim, fiziksel uyarımlar sonucu, beyinde istendik biyo-kimyasal değişiklikler oluşturma süreci şeklinde tanımlanabilir (Sönmez, 2003). Eğitim çok yönlü bir faaliyettir, çok yönlü bir ilişkiler ağıdır. Ferde yönelik, topluma yönelik cepheleri vardır. Ferdi yönden beden eğitimi, nefsin eğitimi, zihnin eğitimi, ahlâkın eğitimi, kültürel eğitim gibi önemli konuları ihtiva eder. Bunlar ferdin, toplumsal yönü ile de ilgilidir (Bolay, 2004).

Eğitim çok yönlü olduğu için tarifleri de çeşitlidir. Yöneldiği amacına göre tarif edilebilir. Fakat burada amaç ön plana çıkar, yani niçin eğitim verildiğinin cevabı yönlendirici rol oynar. Tarihi geçmişimizde, kültürümüz ve geleneklerimiz ile bağlantının devam ettirilmesi yeni nesillere aktarılması amaç ise, o zaman eğitim, tarihi ve milli kültür eserlerini tanıtmak ve onlardan faydalanılmasını sağlamaktır, denebilir. Eğer eğitim faaliyetinden amaç, belli konularda dünyadaki gelişmeleri tanıtmak ise eğitim, bir gelişim faaliyetidir, denebilir. Ama eğitimde hedef bilgili hamleci ve ahlâklı nesiller yetistirilmesi ise, bu durumda eğitim, arzularını kontrol altına alabilen, ihtiyaç muhasebesi yapabilen, içinde oto kontrol mekanizması kurabilmiş, aklını hislerine galip kılabilen, mücadeleci nesiller yetistirmek diye tarif edilebilir (Bolay, 2004).

2

Günümüzde daha çok tercih edilen tanım: “bireyin davranışında, kendi yasantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istenilen yönde (eğitimin amaçlarına uygun) değişime meydana getirme sürecidir.” Eğitim bir süreçtir. Eğitim sürecinde, bireyin davranışlarının istenilen yönde değiştirilmesi amaçlanmaktadır. Davranışlardaki değişime kasıtlı olarak gerçekleştirilmektedir. Eğitim sürecinde bireyin kendi yasantıları esastır (Sönmez, 2003).

Çağımızın ünlü pedagoglarından Dr.Karl Gaulhefer “Bedensel Eğitim beden yolu ile genel eğitimidir. Beden, bu eğitimin etkinlik yapılan yeridir, amaç ise insanın tümüğüdür” demektedir (Seaman ve Depauw, 1989).

Çağdas eğitim anlayışı, bireyi fiziksel, zihinsel, duygusal ve toplumsal boyutları ile bir bütünlük içerisinde ele almaktadır. Bu bağlamda eğitimden beklenen ise, bireylerin potansiyel güçlerini ve yeteneklerini ortaya çıkararak, en üst düzeyde geliştirmesine yardım etmesidir. Böylece fiziksel, zihinsel ve duygusal boyutları ile bedensel ve ruhsal açıdan verimli ve üretken bireylerin topluma kazandırılabilmesi mümkün olabilmektedir (Öztürk, 1984).

Genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi, aynı zamanda kişiliğin eğitimidir. Baska bir deyişle öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde tutularak onların, fert ve toplum önünde sağlıklı, mutlu, iyi ahlâklı ve dengeli bir kişilik olmalarını sağlar.

Beden eğitimi insanı bütün yönleri ile etkileyebilmektedir. _ste bu sebepten dolayı beden eğitimi ve spor, eğitim sistemi içinde büyük bir pay sahibidir. Fakat beden eğitiminin bireylere yararlı bir eğitim sistemi haline getirilebilmesi için sadece iyi bir eğitim programı yeterli değildir. Dersin tam olarak bireyleri olumlu etkilemesi ve eğitmesi için dersin uygulamalarının etkin olması gerekmektedir (Sönmez, 2003).

3

Beden eğitimi, uygulama, oyun, atletizm, su sporları, cimmastik, takım sporları, dans vb. sportif aktivitelerin kullanımlarını ve anlamlarını araştırmaya ve bunların bireyler ve gruplar üzerindeki etkilerini anlamaya çalışan akademik bir disiplindir. Bireyin hareket gereksinmesini karşılamak bireyi bedensel, psikolojik ve

sosyolojik açıdan sağlıklı kılmak için yapılan tüm etkinlikleri kapsamaktadır. (Mulaimoglu, 1998)

1.2. Dünya’da ve Türkiye’de Beden Eğitimi:

17. ve 18. yüzyıllarda J. Locke (1632–1704), J.J. Rousseu (1712–1778), J.C. Gutsuths (1759–1839) ve J.H. Pestalozzi (1746–1827) gibi eğitimciler bütün halkın eğitimden geçirilmesi bu eğitimin tek yanlı olmaması fikrini yaydılar. Öğretim sürecinin geleneksel, dinsel metinler okuyup yazma, ezberleme ve biraz da hesap öğrenmekten çıkarılıp sosyal bilgiler, tabiat bilgileri, beden eğitimi hatta is derslerinin okul programlarına alınmasını savundular (Çam, 1999).

Sporun, fizyolojik ve psiko-sosyal yönlerden ferdin uyumlu ve dengeli gelişiminde büyük katkısı olduğu bilinmektedir. Spor eğitimi, çocuğun uyumlu bir fert olmasını sağlar. Bu konuda bir örnek vermek gerekirse; Fransa'da yapılan bir araştırmada iki okul ele alınmış. Birinci okulda beden eğitimi faaliyetlerine çok az yer verilmiş ve öğrenciler tüm gün okula gelmişlerdir. Diğer okulda ise; sabahdan genel kültür derslerine yer verilmiş, öğleden sonra spor ve el işleri faaliyetlerine yer verilmiştir. Beden eğitimi faaliyetlerine az yer ayrılan okulun öğrencilerine oranla, beden eğitimi faaliyetlerine zaman ayıran okulun öğrencilerinde çok önemli farklılıklar gözlenmiştir. _kinci tür eğitim uygulamasında, çocukların daha hızlı büyüdükleri, nabızlarının daha ağır attığı, beceri, koordinasyon ve motorsal gelişimlerinin daha iyi olduğu ve bu çocukların ortak hayat kurallarına uymaya daha çok eğilim gösterdikleri, hareketli, dengeli ve açık olmakla birlikte, aile ve eğitim çevresiyle çok daha iyi kaynasabildikleri gözlenmiştir (Poyraz, 2003).

4

Ortaokul ve liselerde beden eğitiminin ancak 1950’li yıllardan sonra değer kazandığı ve son yıllarda A.B.D. basta olmak üzere bütün ülkelerde ilgili yayın ve araştırmaların arttığı görülmektedir. 1953’de Cenevre’de öğretmenler birliği tarafından yapılan ankete göre: beden eğitiminin amaçları, okul eğitiminin amaçlarının en önemlileri arasında görülmektedir. Okutulan çeşitli dersler arasında önemlilik bakımından Beden Eğitimi dersi, Fen Bilgisi, Müzik, Resim dersi, Tarih, Yurttaşlık Bilgisi gibi derslerle aynı önemlilik sırasında yer almıştır (Demirhan, 2003).

Dünyadaki bütün gelişmiş ülkelerin beden eğitimi ve spora yaklaşımları, eğitimin bütünlüğü içerisinde sağlıklı bir toplum yetistirmektir. Bu da toplumu oluşturan bireylerin fizik, zihin ve ruh sağlığı ile refah düzeylerini iyileştirmek, yükseltmek anlamı taşımaktadır. Yani bireylerin okul içi ve okul dışı beden eğitimi ve spor ile rekreasyon etkinliklerine katılmaları sağlanarak bir yandan beden, zihin ve ruh özellikleri geliştirilirken bir yandan da dengeli ve sağlıklı bir şekilde gelişen kişilik ve karaktere, özgür ve bilimsel bir düşünce yetenegini kazandırmaktadır. Beden eğitimi ve sporu sağlıkları için yapma alışkanlığını kazanmış toplum bireyleri bu ilke yanında üretken bir toplum yaratmış olurlar (Yalçiner, 1991).

Beden eğitimi, çocukluktan itibaren her evrede, her bölgede ve okulda genel eğitimin vazgeçilmez bir parçasıdır. Kaliteli beden eğitimi programlarının; fiziksel yeterliliği, sağlıklı olmayı, kendi itibarını ve tüm öğrenciler için fiziksel aktivitenin zevkini arttırmaya gereksinimi vardır. Böylece insanlar hayatları boyunca fiziksel aktivitede bulunabilirler. Fiziksel aktivitenin, sadece sağlığı geliştirmesinin yeterli olmadığı bilinmektedir, öğrencilere aktif yaşam tarzı edinmede gerekli bilgi ve becerilere sahip olma konusunda öğretici rolü olmalıdır. Beden eğitimi, ulusal standartlar sağlanarak öğrencilere fiziksel aktiviteyi günlük yaşamlarına bir alışkanlık olarak nasıl aktarabileceklerini öğretmelidir (Young, 1997).

İngiltere ulusal öğretim programı incelendiğinde, hükümetin bu programdaki amacı; tüm okullarda haftada iki saatlik fiziksel aktivite ve programa yönelik ekstra aktivitelerin uygulanmasını sağlamaktır. Öğretim programına göre 9 zorunlu ders okutulmaktadır. Bu dersler, İngilizce, matematik, fen bilgisi, tarih, coğrafya, teknoloji, müzik, resim, beden eğitimi ve ortaokullarda yabancı dil dersleridir. Beden eğitimi dersi eğitimin her aşamasında zorunlu dersler arasında yer almaktadır.

Toplumumuzun birçoğunun örgün ve yaygın eğitim programlarından geçtiği ülkemizdeki her tür ve derecedeki okullarda eğitim gören yaklaşık "on dört milyon" öğrencinin, beden eğitimi; spor, izcilik vb. gibi faaliyetler yoluyla bedenlen, ruhen, fikren, sağlıklı, üretken, nitelikli bir toplum için eğitilmeleri, bugünkü eğitim anlayışının vazgeçilmez ilkelerinden biri olmaktadır (Poyraz, 2003).

İsviçreli bir program benimsediler bu programın temelinde egzersiz serileri ve setleri bulunmakta. İleriki zamanlarda 1950'li yıllarda, yeni İsviçre sistemi uygulanmaya başlandı, bu sistemde "göğüs jimnastik" programı ders olarak verilmeye başlandı. Bu egzersizler statikten dinamik ve ritmige geçişleri içeriyordu. Öğrenciler derslerde belirli bir kıyafetleri giymek zorundaydı ve ders içindeki bütün performansları öğretmenin önünde sergilemek zorundaydılar. Öğretmen çok baskın bir uygulama içinde değildi onlara daha çok yol gösterici, hareketleri gösteren ve geri bildirici bir rol içindeydi (Seaman ve Depauw, 1989).

Yunanistan'daki beden eğitimi dersinin müfredatının temel amacı öğrencilerin çeşitli psikomotor aktiviteler yapabilmesine ve geliştirmesine okullarda yardımcı olmaktır. Bunun yanında duyuşsal ve zihinsel gelişmelerini mümkün olduğunca çok sosyal aktivitelerle geliştirmeye çalışmaktır (Savlar ve Bognar, 1998).

Yunanistan'daki beden eğitimi dersi müfredatının temeli uluslararası olarak bilinen aktivite temelli eğitimidir. Bu eğitimin temelini ise psikomotor kabiliyetlerin gelişmesi oluşturmaktadır (Savlar ve Bognar, 1998).

Yunan beden eğitimi dersi müfredatında seçilmiş konular vardır. Bunun yanında da belli zaman dönemleri ve 3 aylık dönemler vardır. Bu zaman diliminde bir adet genel ünite işlenir, bunun yanında ek olarak yardımcı özel konular işlenir. Aşağıdaki tabloda zaman dilimleri ve yapılan sporların yüzdelerini göreceksiniz.

Tablo 1. Yunanistan öğretim programında öğretim konuları ve bunların sınıflara göre oranları tablosu

Konular Zaman dilimleri

1. ve 2.

sınıflar

3. ve 4.

sınıflar

5. ve 6.

sınıflar

Bos zaman değerlendirme 22

Duyuşsal ve görsel senkronize/koordinasyon 13

Denge, dinamik-statik 11

Yan hareketler 13

Temel duruşlar 5 16

Nefes alma 3

Müzik ve hareket antrenmanı 19 9
Yunan halk dansları 11 10 19
Hayalgücü-üretkenlik 3
Motor beceriler-fiziksel kabiliyet 30
Durum-kondisyon 11
Top oyunlarına ve atletizme başlangıç 24
Top oyunları 51
Atletizm 19
Cimnastik-aletli cimnastik 16
TOPLAM 100% 100% 100%

7

Elit düzeyde spor yapan sporcular üzerinde yapılan bir araştırmada, spora başladıkları dönemde okullarında ders dışı sportif faaliyetlerin yapılıyor olması % 83.99 ve bu faaliyetlerin öğrencilerin % 62.71' i tarafından spora başlamada etkili olduğu, yine kulüplerin spora yönelmede ne denli etkili olduğunu tespit edebilmek için sorulmuş soruda deneklerin % 61.67' sinin böyle bir ilişkinin varlığından söz ettikleri görülmüştür. Öğrencilerin sadece ders içi çalışmalarla, beden eğitimi ve sporun amacına uygun derecede eğitilmeleri mümkün değildir. Bu bakımdan okullarda ders dışı faaliyetlere büyük önem ve ağırlık verilmeli, bu faaliyetler dersin devamı ve bölünmez bir parçası olarak düşünülmeli ve değerlendirilmelidir (Poyraz, 2003).

Beden eğitimi derslerinin, genel eğitimin ayrılmaz bir parçası olduğu düşüncesinden hareketle ders programlarına girmesi, ülkemizde Tanzimat Dönemi'nde gerçekleştirilmiştir. İlk olarak 1863 yılında Harbiye'ye ve Askeri _dakilere "Cimnastik Dersi" ve hemen ardından da, 1868'de açılan Galatasaray Lisesi ders programına " _dman ve Riyazet-i Bedeniye" adıyla girmiştir. Kız öğrencilerin de beden eğitimi dersi almalarıyla ilgili çalışmalar, 1915 yılında Kız Liseleri Programlarına beden eğitimi derslerinin konulmasıyla uygulamaya geçirilmiştir. Cumhuriyet tarihi boyunca sürekli gözden geçirilerek geliştirilmiştir (Yıldıran, Yetim, Senel, 1996).

Bütün gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de beden eğitimi ve spor, ilköğretim okulları eğitim programlarının ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır. İlköğretim okullarında Beden Eğitimi dersi 1987 yılında geliştirilen " İlköğretim Okulları, Lise ve Dengi Okullar Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programları" çerçevesinde yürütülmektedir. İlköğretim kademesinde Beden Eğitimi programının hazırlanış ve uygulanış tarzı salt "Hareket Etme ve Beceri Gelistirme" temeline dayanmaktadır. Eski _sveç eğitimine, yani daha ziyade alet vasıtası ile yapılan eğitim etkinliklerine yöneliktir. Uygulanması için mutlaka eğitim salonuna ihtiyaç duyulmaktadır (Hardman ve Marshall, 2000).

8

Belirlenmiş amaçların en önemli nihaî hedefi, Beden Eğitimi derslerinde, öğrencilerde okul sonrası hayatlarında düzenli spor yapma alışkanlığını ve anlayışını kazandırmaktır. Ancak ilerleyen yasa paralel olarak spor yapma oranlarında genel bir düşüş gözlenirken, bu oran cinsiyetler arasında kız öğrenciler aleyhinde anlamlı bir boyut kazanmaktadır (Alpman, 1972).

Her öğrencinin aile durumu, arkadaş ilişkileri, kişilik özellikleri, problemleri ve başarı durumunu gösteren bir "Öğrenci Dosyası" tutulması istenmektedir. Okulda öğrencilerin gezip oynamaları için çevre imkânlarından faydalanılacak oyun yerleri (kum havuzu, voleybol, futbol vb. sahalar) ayrılarak ve oyun araçları sağlanacaktır.

Konuların seçiminde, derslerdeki yüklenmelerin siddeti ve hareketlerin öğretiminde öğrencilerin gelişim özellikleri ile yaş gruplarının dikkate alınması istenmektedir. İlköğretimde Beden Eğitimi derslerinin büyük çoğunluğunun spor eğitiminden yoksun sınıf öğretmenlerince işlendiği göz önüne alınırsa, programdaki konular ilgili yaş grubuna uygun olsa bile genel ifadeler kullanılması ve belli bir plânlamadan yoksun olması nedeni ile doğru biçimde uygulanamamaktadır. Kendi içinde mantıklı ve tutarlı gibi görülen bu konular okulların imkânlarıyla uyumlu değildir. Programın öğretmene sağladığı bir kolaylık ise çevre şartlarına uyma konusunda serbestlik tanınmasıdır.

Okulun beden eğitimi saatlerinin mutlaka verimli bir şekilde değerlendirilmesi istenmektedir. Tesis, ders araç-gereçlerden tüm öğrencilerin yararlanmaları önerilmektedir. Öğretmenin derslik olarak spor salonu ve açık spor tesislerinin yanında diğer çevresel imkânlardan yararlanabileceği belirtilmektedir. Programda masa tenisi, yüzme, kayak vb. faaliyetlerin uygulamalarının nasıl yapılacağı açık değildir. Öğretim kurumlarında beden eğitimi ve spor çalışmaları için gerekli olan araç-gereç ve malzemenin ihtiyaca cevap verecek seviyede olmadığı Bakanlığa gelen istek yazılarından anlaşılmaktadır.

9

İlköğretim okulları II. kademe programında; öğrencilerine yönelik olarak Beden Eğitimi dersinde kullanılacak tesis, araç-gereç ayrı bir şekilde belirtilmemiştir. Sadece okul bahçesinin öğrenciler için oyun alanı olarak ayrılmasını önermektedir. Programda öğrencilere boş zaman alışkanlıklarının iyi bir şekilde kazandırılması konusunda açıklamalara yer verilmistir.

20. yüzyılda okullarda uygulanan Beden Eğitimi programlarına ilişkin bazı gelişmeler oldukça önemlidir. Bunlardan hareket analizine dayalı yaklaşım, gelişimsel dönemler yaklaşımı ve hümanistik anlayışa dayalı yaklaşıma göre hazırlanmış programlar en çok ilköğretim düzeyinde uygulanmakta ve eğitim programlarını geliştirmek için kullanılmaktadır.

Son yirmi yıl içinde programda bazı değişiklikler yapılmış olmasına rağmen, sporda daha iyi sonuçlar alabilme arayışı içine girilmiştir. Bunun okullarda başlatılacak çalışmalarla gelişebileceğine inanılarak haftalık Beden Eğitimi ders saatlerinde bazı değişikliklere gidilmiş ancak okullarda gerekli uygulama aynen bırakılmıştır. 1997–1998 öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü tarafından Talim ve Terbiye Kurulu’nun 10.09.1997 tarih ve 143 sayılı kararı ile okullara gönderilen talimatta, haftalık ders dağılım çizelgesinde ders saatleri değişikliğe uğramıştır. Buna göre ilköğretim okullarının birinci kademesinde Beden Eğitimi ders saatleri 2, ikinci kademe ise 1 saate indirilmiştir. Ayrıca ikinci kademe seçmeli ders olarak “Spor etkinlikleri” adıyla ek bir ders ilave edilmiştir.

İlköğretim Okulları, Lise ve Dengi Okullar Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programları çerçevesinde, ilköğretim okullarında uygulanmakta olan Beden Eğitimi dersi öğretim programının teorik yapısı incelenerek, dikkat çekici bazı noktalar ana hatlarıyla aşağıda verilmistir:

Programın tamamında, hedef kitle olarak “öğrenciler” kavramı kullanılmış, ele alınan ünitelerin kız ve erkek öğrenci ayrımı yapılmaksızın bütün öğrencilere (kızlarda güres ve futbol dalları hariç) ortak olarak uygulanması gerektiği vurgulanmıştır. Dolayısıyla programın hazırlanışında Beden Eğitimi derslerinde

10

dogal olarak farklı fiziksel ve duygusal donanımlara sahip kız ve erkek öğrencilerin, farklı beklentileri olabileceği dikkate alınmamıştır (Yaylacı, 2003).

1.3. Eğitim ve Beden Eğitiminin Amaçları:

Eğitim, bireyin davranışında kendi yasantısı yoluyla istendik değişime meydana getirme sürecidir. İstendik davranış değiştirme ya da oluşturma sürecidir. Bu değişim bireyin yeni bir davranış dizisi kazanması biçiminde olabileceği gibi, önceden sahip olduğu istenmeyen nitelikteki davranışlarını terk etmesi biçiminde de olabilir. Öğrenme ise, bireyin kendi yasantısı yoluyla davranışlarında oluşan değişimdir. Eğitim, geçerli öğrenmelerin olusturulmasıyla gerçekleştigi göre, eğitime istendik öğrenmeleri oluşturma süreci de diyebiliriz. Eğitim etkinliklerinin bir kısmı gelişigüzel ve kasıtsız olarak düzenlenir. Bu informal eğitimidir. Aile içinde, akran gruplarında ve usta-çırak ilişkisi sonucu kazanılan davranışlar informal eğitim ürünleridir. Okullarda verilen eğitim formal eğitimidir ve planlı eğitim etkinliklerini kapsar. Eğitim ister formal, ister informal olsun, sadece istendik nitelikte davranış değişimlerinin olusturulmasını yani geçerli öğrenmeleri kapsar. Eğitimcilerin amacı, geçerli öğrenmeleri sağlamak, istenmedik hatalı yan ürünleri en aza indirmek, hatta yok etmektir (Sönmez, 2003).

Eğitim, toplumlar açısından vazgeçilmez bir gereksinimdir. “Eğitimin genel amacı, yetismekte olan çocukların ve gençlerin topluma sağlıklı ve verimli bir şekilde uyum sağlamalarına yardımcı olmaktır”. Eğitimin bu amacı, topluma ve bireye eğitim programları aracılığı ile yansır. Eğitim programları, eğitimin amaçları ve bireye kazandırılacak davranış arasındaki yapı ve süreçlerin tümünü kapsayan bir kavram olarak algılanmalıdır. Öte yandan, zaman boyutu içinde toplumsal ve politik sistemlerde meydana gelen değişimler, eğitim sistemini de etkilemektedir. Bu bağlamda çevresindeki değişimlere karşı duyarlı bir sistem olan eğitimin, genel ve özel amaçları sürekli geliştirilmeli, amaçların birey ve toplum beklentilerine cevap verip vermediği incelenmelidir. Bu da, program geliştirme sürecinin sürekli devam edeceği anlamına gelmektedir (Sunay ve Sunay, 1996).

11

Eğitim, toplumlar açısından vazgeçilmez bir gereksinimdir. “Eğitimin genel amacı, yetismekte olan çocukların ve gençlerin topluma sağlıklı ve verimli bir şekilde uyum sağlamalarına yardımcı olmaktır”. Eğitimin bu amacı, topluma ve bireye eğitim programları aracılığı ile yansır. Eğitim programları, eğitimin amaçları ve bireye kazandırılacak davranış arasındaki yapı ve süreçlerin tümünü kapsayan bir kavram olarak algılanmalıdır (Sunay ve Sunay, 1996).

Millî Eğitimin amaçları doğrultusunda istenilen davranışları öğrencilere kazandıracak olan öğretmenlerdir. İlkokulda başarılı olmanın sadece Türkçe, matematik gibi temel derslerdeki başarıya bağlı olmadığını bilmek gerekir.

Araştırıldığında her çocuğun başarılı olacağı alan mutlaka bulunacaktır.

Öğretmenlerin, çocukların başarılı olacağı alanları bulması için iyi birer gözlemci olmaları ve o alanda yeterli bilgiye sahip olmaları gerekmektedir (Kangalgil, 2003).

İnsanın toplum kurallarına uygun olarak yaşaması birbirleriyle olan ilişkilerinin iyi örneğini verebilmesi, yardım sever, insan haklarına saygılı, dürüst davranması, zeki, ruhsal ve bedensel yapı itibarıyla sağlıklı olmasıyla bağlantılıdır. Beden eğitimi insanın sosyalleşebilmesi ve kişiliğini bulup doğru bir çizgi üzerinde rol almasında büyük rol oynar. Kısacası beden eğitimi bireyin beden sağlığını, beden becerilerini geliştirmeye yönelik, gerektiğinde çevresel koşullara ve katılımcıların özelliklerine göre değiştirilebilen esnek kurallara dayalı oyuna, jimnastige, spora dönük alıştırma ve çalışmaların tümünü kapsayan geniş tabanlı bir etkinliktir (Seaman ve Depauw, 1989).

Bedensel gelişim ile zihinsel, sosyal, duygusal gelişim arasında hayati bir

baglantı vardır. İlk çocukluk çağında motor faaliyetlerinde bulunmayan çocuk, hiddet ve korkuya kapılacak ve bu hususta gelişmiş olan çocuk ise, rahatça faaliyette bulunacaktır. Keza duygusal durumları, bedensel gelişimlerini etkileyecektir. Eğitim faaliyetlerinde bu bağlantıların göz önünde bulundurulması gerekir. Çocugun bedensel sağlığı ve gelişimi için yapılan yatırım aynı zamanda sosyal, zihinsel ve duygusal gelişimi için yapılan bir yatırımdır (Poyraz, 2003).

12

Günümüzde okulların sadece öğrencileri sınavlara hazırlamak veya tamamen bilgiyle donatmak gibi kalıpların dışına çıkarak, kendi kapasite, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirerek modern eğitimin gerektirdiği, öğrencide sosyal ve fiziksel gelişimi sağlamayı amaçlayan bir kurum haline gelmesi beklenmektedir. Diğer taraftan, bireysel farklılıkların var olduğu sınıf ortamında, yeterli gelişme de sağlanamamaktadır. Öğrenci merkezli eğitim-öğretim anlayışının geçerli olduğu günümüzde, ders dışı eğitim etkinliklerinin gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Birleşmiş Milletlerin “Çocuk Hakları Sözleşmesi” (1959) hükümlerine göre çocuğun eğitimi, onun bireysel özelliklerine, ilgilerine ve öğrenme hızına göre çok yönlü olması gerektiği belirtilerek, çocuğun bedensel, zihinsel ve sosyal yönden gelişmesi için okul içinde ve okul dışında değişik türde boş zaman etkinlikleri düzenleyerek, onları özendirmeye yönelik eğitim programlarının düzenlenmesi gerektiği belirtilmiş ve bu görev basta anne-baba, okul ve öğretmenlerin yanı sıra, toplumun bütün kesimlerine verilmistir (Madde 27,31). Bütün bu nedenlerden dolayıdır ki; günümüzde eğitim ve öğretim etkinlikleri, okulun ve dersin dışına taşmış bulunmaktadır (Alpman, 1972).

1) Kısılık ilkesi: Eğitimin amacı, gerçek kişilikler yaratmaktır. Bir insandaki gerçek kişilikler ise, onun bir vatandaş ve bir meslek adamı olarak sergileyeceği kişiliklerdir. Eğitim insana toplum içinde en gerekli olan bu iki kişiliği kazandırmalıdır.

2) Çevre ilkesi: Eğitimin oluşturma kişilikler yapay ortamlarda olmaz, ancak gerçek çevre veya ortamlar içinde olur. Bu nedenle insan hem sosyal hem de mesleki bir iş çevresi içinde eğitilmelidir.

3) Çalışma ilkesi: Gerçek kişilikler, gerçek çevrelerde ve gerçek çalışmalarla olur. Okullarda yapmacık ve yalancı çalışma yerine gerçek hayattaki çalışmaların aynısı yaptırılmalıdır.

4) Verim ilkesi: Gerçek çalışmanın ana şartı, gerçek bir eser ve yüksek bir verim elde etmektir. Çalışmanın sosyal ve ekonomik bir değer taşıması gerekir. Ailede, okulda ve bütün diğer eğitim ortamlarında verilen eğitim verimli olmalıdır. Verimin ölçüsü de gerçek kültürel ve meslekî kişiliklerin oluşmasıdır.

13

5) Baslatma ilkesi: Eğitimin amacı, çocukların gerçek hayata hazırlanmasıdır. Okulun dar ortamı ve sınırlı zamanı içinde bunu gerçekleştirmek mümkün değildir. Bu nedenle eğitim sistemi ve okul, gerçek hayat şartlarında başarılı olabilmek için, çocuğu bu şartlarda yaşamaya baslatmalıdır.

Genel eğitimin önemli bir parçası olan beden eğitimi ve sporun temel amacı, çocukların fiziksel etkinlikler yani hareketler yolu ile eğitimini sağlayarak her öğrencinin hareket kapasitesinin en üst düzeye çıkmasına yardımcı olmaktır. Aynı zamanda çocukların fiziksel, zihinsel sosyal ve duygusal gelişimlerinin en üst düzeye çıkarılmasına katkıda bulunmaktadır. Beden eğitimi dersinin bu işlevleri yerine getirebilmesi için üç temel öğenin; öğrenci, öğretmen ve programın olması gerekmektedir. Bu üç öğe, Beden Eğitimi dersini yönlendiren, biçimlendiren en

önemli olgulardır. İlköğretim okullarında Beden Eğitimi dersinin daha etkin ve yaygın duruma getirilebilmesi ve çocukların bir bütün olarak gelişmesi, bu öğeler arasındaki ilişkinin sağlıklı ve uyumlu olmasına bağlı görünmektedir. Bunlardan hareket analizine dayalı yaklaşımda kullanılan her aktivite, belli hareket yeteneklerini geliştirmeye ve ilerletmeye yardımcı olacak şekilde seçilmiştir. Hareket analizine dayalı yaklaşım; çocuklara hareket etmeyi öğreten bir beden eğitimi yaklaşımıdır. Gelişimsel yaklaşım, vücutlarını kullanmada çocukları eğitmeyi amaçlayan bir beden eğitimi yaklaşımıdır. Programın merkezinde “hareket” kavramından ziyade “çocuk” yer alır. Bireysel eğitim verilerek, her bir çocuğun başarısının üzerinde ayrı ayrı önemle durulmaktadır. Öğretmen çocukların “gelişimlerine uygun aktiviteler seçilmelidir” ilkesini eğitim programlarına yansıtmakla görevlidir. Beden eğitimi ve spor programları bugün, modern eğitim programını benimsemiş olup daha çok hümanistik bir anlayışa dayanır. Hümanistik yaklaşımda programlar, çocuğun tüm gelişimini destekleyen fiziksel, duygusal ve sosyal ihtiyaçlarını bütünleştiren ve zihinsel ihtiyaçlarını karşılamaya çalışan bir anlayış hâkimdir.

14

Gerçekten, spordan günümüzde hem sosyalleşme ve sosyal dayanışma süreçlerini oluşturma, hem de bu süreçlerde erisilen hususları korumanın; yani, sosyal entegrasyonun aracı olarak yararlanılmaktadır (Öztürk, 1998). Willgoose’a göre, beden eğitiminin amacı, fiziksel yetenek ve motorsal becerileri, sosyal verimliliği, kültürü, rekreasyonel ve entelektüel yeteneği korumak ve geliştirmektir (Poyraz, 2003).

Genel eğitimin tamamlayıcı ve ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi aynı zamanda kişiliğin eğitimidir. Baska bir deyişle öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde tutularak onların birey ve toplum yönünden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi, uyarıcı, üretken milli kültür değerlerinin ve demokratik hayatın gerektirdiği davranışları kazanmış bireyler olarak yetismeleri için en önemli araçtır.

Beden Eğitimi dersinin verilmesindeki amaç öğrencinin bedensel ve zihinsel yönden yetistirilmesi, sporun getirdiği dostluk, kardeşlik ve fair-play duygularının ön plana çıkarılarak bunların bir yaşam biçimi haline getirilmesi.

Beden Eğitimi Dersinin Temel Amaçları

1. Düzenli spor yaparak bütün öğrencilere sağlık kazandırmak ve tesvik etmek.
2. Spor yaparken neşeyi ve sportif aktivitelerdeki kendiliğinden oluşan dürtüleri uyandırmak ve artırmak.
3. Sağlıkları için sportif aktivitelerin önemini ve daha sonra da okul sonrasındaki sportif etkinliklere uygun bir motivasyon kazanmayı öğrenmelidirler.

Beden eğitimi öğretmekte bizim hedeflerimiz, bütün çocukların yapabilecekleridir. Bunlar;

1. Fiziksel olarak aktif ve iyi aktivitelerde eğlenme ortamını bulmaları.
2. Başarı ve başarısızlıkla başa çıkabilmesi için azminin ve yeteneğinin olduğunu göstermek ve bu fikri pozitif olarak geliştirmek.

15

3. Yapılan alıstırmaların, vücudu ne kadar fiziksel olarak etkilediğini öğretmek.
4. Vücutlarının ihtiyacı olduğu hareketlerin olduğunu bilmek ve bu hareketleri nasıl yapılacağını bilme.

İlköğretim okulları Beden Eğitimi dersi öğretim programında yer alan özel

hedeflere genel olarak baktığımızda, dikkati çeken bir diğer nokta öğrencilerde koordinasyon, dayanıklılık, sürat ve çabukluk, kuvvet, hareketlilik ve esneklik özelliklerinin geliştirmesi amaçlanmaktadır. Ancak bu özelliklerin nasıl kazandırılacağı konusunda açıklamaların yeterli olmadığı, branş öğretmeni dışında diğer öğretmenler tarafından söz konusu kavramların anlaşılamayacağı görülmektedir. Her sınıf düzeyinde gerçekleştirilmeye çalışılan bu özellikler koşu, atlama, atma, serbest cimdastik, aletli cimdastik, voleybol, basketbol, hentbol, futbol, güreş, halk oyunları vb. sportif beceriler vasıtasıyla kazandırılacağından, bunlar programın temelini oluşturmaktadır.

Beden Eğitimi programlarında dünya ülkelerinde köklü değişikliklere gidilmektedir. Çocuğu merkeze alan bu yaklaşımlarda her yaş grubunun gelişim özelliklerini dikkate alan ve onların özelliklerine uygun programlara ihtiyaç vardır. Bizde hala toplu öğretimin esas olması nedeniyle ilköğretimin I. kademesinde 1, 2, 3. sınıflar ile 4 ve 5. sınıf, ikinci kademesinde 6, 7 ve 8. sınıf programları kendi içinde aynıdır. Ayrıca ülkenin genelinde çocukların gelişim düzeyleri tespit edilerek standartlar oluşturulmalıdır.

1.4. Beden eğitiminin eğitim içindeki yeri:

Eğitim konusunda ilk farklı fikirler üreten filozoflardan sayılan ilk çağ Yunan düşünürlerinden Eflatun, eğitimi tanımlar ve açıklarken, özetle, “Beden ve ruha elverişli olduğu mükemmelliği kazandırmak”, başka bir ifadeyle “_nsanda beden ve ruh güzelliğini gerçekleştirmektir” demektedir. Böylece Eflatun, insanda bedensel yapı ile zihinsel ve duygusal yapı arasındaki uyuma, bunun insan için taşıdığı öneme ilk dikkat çekenlerden biri olmuştur. 16. yüzyılda Montaigne de, beden ve ruh bütünlüğünden hareketle eğitimdeki amacın tek yönlü bireyler yetistirmek olmayıp,

16 bireylerin tüm yönleriyle uyumlu olarak geliştirilmesinin gerekli olduğunu belirtmiştir. Öğretim sürecinin geleneksel, dinsel metinler okuyup yazma, ezberleme ve biraz da hesap öğrenmekten çıkarılıp sosyal bilgiler, tabiat bilgileri, beden eğitimi hatta is derslerinin okul programlarına alınmasını savundular (Çam, 1999).

Ulusların geleceği, yetismiş ve yetismekte olan gençlerin fiziksel ve ruhsal olgunluğuna bağlıdır. Uygarlık, bireye verilen önem ve bu önemle bağlantılı olarak ona verilen eğitime dayanır. Eğitimden beklenen, bireylerin gizil güçlerini ve yeteneklerini ortaya çıkararak en üst düzeyde geliştirilmesine yardım etmektir. Bireyleri fiziksel, zihinsel, duygusal ve toplumsal yönleriyle bir bütün olarak yetistirmek çağdas eğitimin temel ilkelerindendir. Çağdas anlayışa uygun olarak eğitimdeki amacın gerçekleşmesi bireyin, zihinsel eğitimi yanında fiziksel eğitimi ile olasıdır (Aracı, 1999). Fiziksel gelişme ile zihinsel, sosyal ve duygusal gelişme arasında hayati bir bağlantı vardır. Artık bilim, eğitimi, zihin ve beden bütünlüğü içinde ele almaktadır. Kaldı ki, bedensel gelişmenin, bütün eğitim faaliyetleri içinde ancak beden eğitimi ve spor programlarıyla mümkün olması, beden eğitimi ve sporun eğitim açısından değerini ortaya koymaktadır (_mamoglu, 1992).

Demokratik toplumların eğitim anlayışının basında bireylerin düşüncelerini, beklentilerini özgürce ifade edebilecekleri ortamın yaratılması temel ilke olarak yer almaktadır. Görüldüğü gibi sadece fikir eğitiminden sorumlu bir öğretim ve eğitim sistemi artık geçerli değildir. Çünkü insan sadece beyinden ibaret değildir, onun en az öteki kadar eğitime gereksinimi olan bir vücudu ve ruhsal durumu vardır. Bunu sağlayan en etkili yolun beden eğitimi etkinlikleri ve spor olduğu anlaşıldıktan sonradır ki bütün ileri, uygar ülkeler bu uğurda hiç bir fedakârlıktan kaçınmamışlar, büyük emekler ve paralar harcamışlar ve çabalarını arttırmakta

devam etmişlerdir. Bizim ise ulus olarak, bu gerçeği teorik olarak kabul ettiğimiz halde henüz uygulama alanına tam olarak aktaramadığımız bir gerçektir. 1739 sayılı Eğitim Temel Kanununun, Türk Milli Eğitiminin genel amaçları bölümünün ikinci maddesinde 'Bir ülkenin kalkınma ve gelişmesinde en önemli faktör olan insanı, gücü mükemmel, fizik kapasitesi yüksek, ruh sağlığı tam, çocukluk yıllarından itibaren istemli bir beden eğitimi ve sporun ömür boyu uygulanması gerektiğine

17

inanmış, bunu alışkanlık haline getirmiş olarak yetistirmek esastır' açıklaması yer almaktadır. Bu amaca ulaşabilmek için okul öncesi eğitimden başlayarak, eğitimin her kademesinde spor uygulamalarının yer alması gerekir (Öztürk, 1998). Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Sistemi içerisinde yer alan programlar incelendiğinde beden eğitimine ilişkin derslerin ilköğretim ve lise programlarında lise birinci sınıfa kadar zorunlu, daha sonra ise zorunlu ve seçmeli olarak yer aldığı, ayrıca ders dışı serbest zamanların rekreatif amaçlı değerlendirilmesi, okullar arası yarışmalar ve senlikler şeklinde ele alındığı görülmektedir. Program hedefleri kısaca;

- a) Atatürk'ün ve düşünürlerin spor konusundaki söyledikleri sözlerin açıklanması,
 - b) organ sistemlerini geliştirme, sinir, kas ve eklem es uyumunu sağlama,
 - c) iyi duruş alışkanlığı edinme,
 - d) sporla ilgili temel bilgi ve alışkanlık kazanma,
 - e) ritm ve müzik eşliğinde hareket yapma,
 - f) ulusal etkinliklere katılmaya istekli olma,
 - g) sporun sağlık ve serbest zamanların değerlendirilmesine katkısını bilme ve uygulama,
 - h) ilkyardım bilgisi kazanma,
 - ı) doğayı sevmeye ve açık alandan yararlanma,
 - i) işbirliği ve liderlik yapma,
 - j) görev ve sorumluluk alma,
 - k) kendine güven duyma,
 - l) çabuk karar verme,
 - m) dostça oynama, kazanma ve kaybetmeyi kabullenme,
 - n) hileye karşı durma,
 - o) demokratik davranma ve kamu kaynaklarını iyi kullanma ve koruyabilme,
- şeklinde özetlenebilir. Bu hedeflere ulaşabilmek için; *atletik etkinlikler, cimnastik*

18

etkinlikleri, ritm etkinlikleri, sağlık bilgisi ve ilkyardım, oyunlar, güres, halk dansları ve ulusal tören etkinliklerine yer verilmektedir. Hedeflere ulaştırıcı etkinlikler İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'ndekilerle karşılaştırıldığında açık alan ve macera etkinlikleri ile yüzme boyutunun eksik kaldığı söylenebilir (Demirhan, 2003).

Araştırmalar, eğitimde hareketin, hem zihinsel hem de fiziksel olarak önemini desteklemektedir. Beden eğitimi doğrudan fiziksel yeterliliği ve uygunluğu geliştirmeye katkıda bulunur. Beden eğitiminin sağladığı yararlar, hem akademik öğrenime hem de öğrencilerinin fiziksel aktivite modellerine etki eder. Sağlıklı, fiziksel olarak aktif olan öğrencinin başarılı, uyanık ve akademik motivasyonunun fazla olması daha olasıdır. Çocukların büyüme ve ergenlik çağlarında fiziksel aktivite, entelektüel, sosyal ve duygusal yeteneklerin olumlu gelişimini arttırmaktadır. Gelişmiş ülkelerin okullarındaki beden eğitimi programlarının temelini, fiziksel yeteneğin ve fiziksel uygunluğun gelişimi ile hayat boyu sağlıklı yaşam tarzı

kavramını anlamak olusturur (Council of Physical Education For Children, 2004). Kisinin mutlu ve basarılı olması, verimli iyi bir vatandas ve toplumun aktif bir üyesi olabilmesi, her seyden önce büyük ölçüde beden ve ruh saglığına sahip olmasına baglıdır. Okulda beden eğitimi dersiyle kazandırılacak, bedensel yeterlilik ve saglıkla ilgili davranışlar gencin dogrudan yararlanacağı ve kullanacağı davranışlardır (Güray, 2002). Beden eğitimi öfke, kıskançlık gibi duyguların kontrol edilmesine, sevgi, mutluluk gibi duyguların yasanmasına uygun ortam hazırlamaktadır. Öğrencinin bir üst sınıfa geçmesiyle ya da hayata atılmasıyla unutilan korkunç genislikteki bilgi göz önünde bulundurulursa, eğitimin fonksiyonu açısından öğrencinin beden saglığı ile ilgili hayat boyunca kullanacağı alet niteliğindeki davranışları ayrı bir önem tasır (Demirhan, 2001).

_lköğretim okullarına verilen “kesintisiz ve zorunlu eğitim” görevi, aynı zamanda “kesintisiz ve zorunlu beden eğitimi” anlayısını da beraberinde getirmektedir. _lköğretim okullarında beden eğitimi ve spor etkinlikleri sekiz yıllık bir 19

süreyi kapsamaktadır. _lköğretimin birinci kademesinde öğretime baslanmakta ve gelişim periyodu eğitim süresince devam etmektedir. _lköğretimin ilk bes yılında çocuklar vücutlarının parçalarını kullanmayı ve önemli hareket örneklerini ayırt etmeyi ve mekanik prensipleri öğrenmeyi, kurallara göre davranmayı, denge ve zamanı, alanı kullanma gibi tecrübeleri kazanabilirler. _lköğretimin birinci kademesinde Beden Eğitimi programı basarılı olduğu taktirde çocuklar, ilköğretimin ikinci kademesinde gelecege dönük plânlanan hareket aktivitelerinde yer alan becerileri kazanabilirler. Yine ilköğretimden sonra bir üst öğretim kademesi olan ortaöğretimde, ilköğretimde uygulanan Beden Eğitimi dersi öğretim programlarının gerektiği gibi uygulandığı varsayılmakta ve program bunun üzerine kurulmaktadır (Yaylacı, 2003).

_lköğretim okullarının Beden Eğitimi programı bütün alanlarda pozitif duyguların gelişimini artırmaya çalıarak, yaşam boyu öğrenme aracılığıyla, çocukların programdaki hedefleri basarmalarına yardım etmesi beklenmektedir.

_nsanın toplum kurallarına uygun olarak yaşaması birbirleriyle olan ilişkilerinin iyi örneğini verebilmesi, yardım sever, insan haklarına saygılı, dürüst davranması, zeki, ruhsal ve bedensel yapı itibariyle saglıklı olmasıyla bağlantılıdır. Beden eğitimi insanın sosyalleşebilmesi ve kişiliğini bulup dogru bir çizgi üzerinde rol almasında büyük rol oynar. Kısacası beden eğitimi bireyin beden saglığını, beden becerilerini geliştirmeye yönelik, gerektiğinde çevresel kosullara ve katılımcıların özelliklerine göre degistirilebilen esnek kurallara dayalı oyuna, cimmastige, spora dönük alıştırma ve çalışmaların tümünü kapsayan genis tabanlı bir etkinliktir. Bedensel gelişmenin, bütün eğitim faaliyetleri içinde ancak beden eğitimi ve spor programlarıyla mümkün olması, beden eğitimi ve sporun eğitim açısından değerini ortaya koymaktadır (_mamoglu, 1992).

Beden eğitimi insanı bütün yönleri ile etkileyebilmektedir. _ste bu sebepten dolayı beden eğitimi ve spor, eğitim sistemi içinde büyük bir pay sahibidir. Fakat 20

beden eğitiminin bireylere yararlı bir eğitim sistemi haline getirilebilmesi için sadece iyi bir eğitim programı yeterli değildir. Dersin tam olarak bireyleri olumlu etkilemesi ve eğitmesi için dersin uygulamalarının etkin olması gerekmektedir (Sel, 1985).

Bireyleri fiziksel, zihinsel, duygusal ve toplumsal yönleriyle bir bütün olarak yetistirmek çağdas eğitimin temel ilkelerindendir. Çağdas anlayısa uygun olarak

egitimdeki amacın gerçekleşmesi bireyin, zihinsel eğitimi yanında fiziksel eğitimi ile olasıdır (Aracı, 1999).

Araştırmalar, eğitimde hareketin, hem zihinsel hem de fiziksel olarak önemini desteklemektedir. Beden eğitimi doğrudan fiziksel yeterliliği ve uygunluğu geliştirmeye katkıda bulunur. Beden eğitiminin sağladığı yararlar, hem akademik öğrenime hem de öğrencilerinin fiziksel aktivite modellerine etki eder. Sağlıklı, fiziksel olarak aktif olan öğrencinin başarılı, uyanık ve akademik motivasyonunun fazla olması daha olasıdır. Çocukların büyüme ve ergenlik çağlarında fiziksel aktivite, bilgili, sosyal ve duygusal yeteneklerin olumlu gelişimini arttırmaktadır. Gelişmiş ülkelerin okullarındaki beden eğitimi programlarının temelini, fiziksel yeteneğin ve fiziksel uygunluğun gelişimi ile hayat boyu sağlıklı yaşam tarzı kavramını anlamak oluşturur (Council of Physical Education For Children, 2004).

_yi bir beden eğitimi programı sınıftaki öğrenciye destekçi olmaktadır (Mulaimoglu, 1998). Okul süresinin üçte birini beden eğitimine ayıran grubun, kontrol grubuna göre daha olumlu sonuçlar verdiği saptanmıştır. Bu öğrencilerin akademik başarılarının yanında, daha az stresli, daha bağımsız, daha iyi sosyal becerilere sahip ve yasıtlarından daha olgun olduğu görülmüştür. Bunlardan orta öğretime devam edenlerin daha sağlıklı, kuvvetli, keskin zekâlı, daha mutlu, okul hakkında daha iyi tavırlara sahip, daha az disiplin problemleri oldukları, yani, okula daha kolay uyum sağladıkları ve stresten daha az etkilendikleri görülmüştür. Bu çalışmaların sonuçları, beden eğitiminin, öğrenme üzerinde olumlu bir etkisinin

21
olduğunu ve bu dersin okul programlarında önemle yer alması gerektiğini göstermektedir (Sunay, 1995).

Beden eğitimi ve sporla ilgili yapılan bilimsel toplantılarda; sporun en büyük kaynağı her seviyedeki okullar olarak görülmüş, sporun gerektirdiği disiplin ve anlayışın okul içinde olduğu, ders dışı spor faaliyetlerine gereken önem verilmeden, bütün imkân ve destekler seferber edilmeden, sporun sıhhatli ve sağlam bir yapıya kavuşmasının mümkün olamayacağı vurgulanmıştır (Çamlıyer, 1991).

1.5. Beden eğitiminin önemi:

Sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmanın temel unsuru sağlıklı insan gücüdür. Sağlıklı bir toplum yetistirebilmenin yolu ise, gelişmiş ülkenin beden eğitim ve spor çalışmalarına yaklaşımları, eğitim bütünlüğü içerisinde milyonlarca öğrenciyi bünyesinde barındıran okullarımızdır. Her tür okullarda eğitim ve öğretim gören milyonlarca öğrencinin beden eğitimi ve spor faaliyetleri yoluyla, ruhen, fikren, bedenlen sağlıklı, üretken; nitelikli bir toplum için eğitilmeleri bugünkü eğitim anlayışının vazgeçilmez ilkelerinden biridir. Özellikle en hareketli dönemini yasayan ve sonsuz enerji ile dolu olan okul gençliğinin, boş zamanlarını faydalı bir şekilde geçirecek, enerjilerini olumlu yönde kullanacak, stresini giderecek, kötü alışkanlıklardan korunup bilgi, beceri ve yeteneklerini arttıracak en önemli etkinliklerin başında okul içi ve okul dışında katılabilecekleri sportif faaliyetler gelmektedir (Poyraz, 2003).

Sağlıklı, gelişmiş, kişilikli tüm ideallerini gerçekleştirmeye destek sağlayacak bir ruhsal denge ve beden dinamiği kazanmış, yarışmacı fakat sevecen, hoşgörölü, insancıl ve idealist bir toplumun oluşabilmesi için beden eğitimi ve spor yolu ile önemli atılımları gerçekleştirebiliriz. Böylesi bir atılım ulusal verimlilik ve ülke kalkınmasına da olumlu katkılarda bulunabilir (Çam, 1999).

Diger taraftan, bireysel farklılıkların var olduğu sınıf ortamında, yeterli gelisme de saglanamamaktadır. Öğrenci merkezli eğitim-öğretim anlayışının geçerli olduğu günümüzde, ders dışı eğitim etkinliklerinin gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Birleşmiş Milletlerin “Çocuk Hakları Sözleşmesi” (1959) hükümlerine göre çocuğun eğitimi, onun bireysel özelliklerine, ilgilerine ve öğrenme hızına göre çok yönlü olması gerektiği belirtilerek, çocuğun bedensel, zihinsel ve sosyal yönden gelişmesi için okul içinde ve okul dışında değişik türde boş zaman etkinlikleri düzenleyerek, onları özendirilmeye yönelik eğitim programlarının düzenlenmesi gerektiği belirtilmiş ve bu görev basta anne-baba, okul ve öğretmenlerin yanı sıra, toplumun bütün kesimlerine verilmiştir (Madde 27,31). Bütün bu nedenlerden dolayıdır ki; günümüzde eğitim ve öğretim etkinlikleri, okulun ve dersin dışına taşmış bulunmaktadır (Alpman, 1972).

Beden Eğitimi programı “Kisiligin Eğitimi” olarak ele alınmaktadır. Çocuğun gelişimi ile ilgili davranışlar, toplum, ilmi veriler, çağdas eğitim ilkeleri ile beden eğitimi ve spordaki yeni gelişmeler esas alınarak düzenlenmiştir. Programda okul yönetimi, okul doktoru veya sağlık merkezi ile ilişki kurarak, öğretim yılı başında bütün öğrencilerin sağlık kontrolünden geçirilmesi önerilmektedir (Yaylacı, 2003). Belirlenmiş amaçların en önemli nihai hedefi, Beden Eğitimi derslerinde, öğrencilerde okul sonrası hayatlarında düzenli spor yapma alışkanlığını ve anlayışını kazandırmaktır. Ancak ilerleyen yasa paralel olarak spor yapma oranlarında genel bir düşüş gözlenirken, bu oran cinsiyetler arasında kız öğrenciler aleyhinde anlamlı bir boyut kazanmaktadır.

Konuların seçiminde, derslerdeki yüklenmelerin siddeti ve hareketlerin öğretiminde öğrencilerin gelişim özellikleri ile yaş gruplarının dikkate alınması istenmektedir. İlköğretimde Beden Eğitimi derslerinin büyük çoğunluğunun spor eğitiminden yoksun sınıf öğretmenlerince işlendiği göz önüne alınırsa, programdaki konular ilgili yaş grubuna uygun olsa bile genel ifadeler kullanılması ve belli bir plânlamadan yoksun olması nedeni ile doğru biçimde uygulanamamaktadır. Kendi içinde mantıklı ve tutarlı gibi görülen bu konular okulların imkânlarıyla uyumlu

23 değildir. Programın öğretmene sağladığı bir kolaylık ise çevre şartlarına uyma konusunda serbestlik tanınmasıdır.

Beden eğitimi ve spor programlarında yer alan konulara uygun, olanakları, koşulları, çevreyi, yaş gruplarını, cinsiyet vb. faktörleri dikkate alarak uygulanacak yöntemin seçimi yapılmalıdır. Bunlar öğretim ve antrenman yöntemleridir. Birbirinin içinde ve birbirini bütünleyici olarak bu iki yöntem, beden eğitimi ve sporda çocuklarda geliştirilmek istenen psikomotor ve diğer gelişim alanlarında takip edilen yol olmaktadır. Uygulamada ise gösterip-yaptırma yönteminin dışına çıkılamadığı gözlenmektedir. Programda hareket eğitiminde kullanılacak yöntem açıklanmakla birlikte hareketlerin niteliği konusunda yetersizlikler görülmektedir (Yaylacı, 2003).

Beden eğitimi ve spor etkinlikleri ergenlik döneminin olumsuz etkilerini azaltmada önemli bir rol oynamaktadır. Bedenin yararlı ve etkili bir biçimde kullanılması ergen için doyum kaynağı olmaktadır. Bedenden sağlanan doyum da ergenin olumlu psikolojik ve toplumsal gelişimiyle ilişkili olduğundan, bedensel etkinlikte bulunmanın, bedeni eğitmenin olumlu etkisi görülmektedir. Bedensel etkinlikler ergenin toplumsal gelişimi açısından önemlidir. Takım sporları öğrenciöğretici işbirliğini geliştirir, saldırganlık dürtülerini doğal yolla ve sosyal kurallara uygun olarak boşaltmayı öğretir.

Sportif faaliyet çoğu zaman zevke yönelik heyecanlar oluşturur. Cesaret,

tutuklukla çatısmakta, basarının hazzı ve cazibesi yorgunluk ve acıyı asmakta ve tehlike elemine edilmekteyken deneyimler yogunluk kazanmaktadır. Dolayısıyla duygusal cosku yükselis göstermektedir. Bu yükselis ferdin kendi kendisiyle bas basalığını ortadan kaldırmakta ve mevcut durumun akısına çekmektedir. Fertler ben merkezinden ayrılarak, çakısmaya kanalize olur, algı hareketlenir ve dıs dünyayla iliskiler düzenlenir. Yine bu vesileyle sahsiyetinin zaafları ve dengesizlikleri tespit edilen fert, güvensizliklerini minimuma indirmek imkânına da kavusur (Güray, 2002).

24

Beden egitimi ve spor ile ilgili kazandırılması istenen bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıkların tamamının değerlendirilmesi gerekmektedir. Öğrencilerin yalnız fiziksel yetenekleri degil, aynı zamanda zihin, duygu ve sosyal yönden saglıklı ve dengeli bir gelisimin saglanması gerekir. Bu dogrultuda ölçme ve değerlendirme yapılması istenmektedir. Programda “Atatürk ile ilgili görüs ve düşüncelere” konunun özelligine göre yer verilmesi istenmektedir. Özellikle bu dersin sevdırilmesi, yasam boyu severek ve isteyerek spor yapma alışkanlığı kazandırmaya çalışılacaktır (Yaylacı, 2003).

Beden egitimi uygulamaları, öğrencilerin beden ve ruh gelisimleri göz önünde tutularak yaptırılacak çalışmalarla saglık durumlarını zararlı etkilere karşı korumak, dayanıklı hale getirmek, vücut bozukluklarını önlemeye ve gidermeye çalışmak amaçlanmaktadır. Beden gelisiminin hızlandığı bu dönemlerde sporla direnç, çeviklik ve bazı alışkanlıklar kazanılması önemlidir. “Ağaç yasken egilir” atasözünün uygulanacağı yer okul, zaman ise bu yaslardır (Çakmakçı, 2001).

Beden Egitimi dersinin genel amaçları içerik olarak; günlük yasama dönük beceriler gelistirmeyi ön plâna almaktadır. Bu dogrultuda fiziksel ve kisilik özelliklerinin kazandırılmasına ağırlık verilmektedir. Ayrıca millî duyguları gelistirmeyi amaçlamaktadır.

_lköğretim okulları Beden Egitimi dersi öğretim programında yer alan özel hedeflere genel olarak baktığımızda, dikkati çeken bir diger nokta öğrencilerde koordinasyon, dayanıklılık, sürat ve çabukluk, kuvvet, hareketlilik ve esneklik özelliklerinin gelistirmesi amaçlanmaktadır. Her sınıf düzeyinde gerçekleştirilmeye çalışılan bu özellikler kosu, atlama, atma, serbest jimnastik, aletli jimnastik, voleybol, basketbol, hentbol, futbol, güres, halk oyunları vb. sportif beceriler vasıtasıyla kazandırılacağından, bunlar programın temelini oluşturmaktadır (Yaylacı, 2003).

Okullarda Beden Egitimi ve Sporun Temel Amacı; Öğrencilerin fiziksel etkinlikler, yani hareketler yolu ile gelisim ve egilimlerini saglayarak her öğrencinin

25

hareket kapasitesinin en üst düzeye ulasmasına yardımcı olmaktır. Egitimde amaçların gerçekleştirilmesinde öğrencilerin zihinsel ve duygusal eğitimleri içinde sartların düzenlenmesine bağlıdır. Bu nedenle beden egitimi ve spor genel eğitimin ayrılamaz bir parçasıdır. Günümüzde beden egitimi ve spor yetismekte olan yeni nesillerin temel kaynağı olan insana, fikren ve bedenlen saglık kazandıran bir etkinlik planı olarak kabul edilmektedir.

Beden Eğitiminin Yararları

1. Saglığa Destek: Beden Egitimi, etkinliklere katılımı ile çocuğun bedensel formunu ve iskelet sistemini gelistirir.

2. Aktif Yasam Tarzı: Çocuk Beden Egitimi etkinliklerine katılarak mutlu bir çocuk olabilir. Aynı zamanda bireysel sorumlulugu gelisir.

3. Pozitif Etkileşim: Beden Eğitimi, ortak ve kurallara uygun oyun becerilerini destekleyen doğal bir öğrenme ortamı sağlar, hareket eğitimi etkinlikleri ile çocukların birbirleriyle iletişim kurma becerisi gelişir.

4. Kendine Güven ve Kendini Gerçekleştirme: Beden Eğitimi etkinlikleri çocuklara kendine değer verme duygusunu aşılar.

5. Akademik Başarı: Beden Eğitimi aktif beden, aktif beyin ilkesini benimser. Ders içi ve ders dışı sportif etkinlikler özellikle çocuk ve gençler için büyük önem taşır. Ruhsal açıdan da bosa akıp giden zaman çocuklara, gençlere ve dolayısıyla topluma zarar verir. Ders dışında kalan zaman, iyi değerlendirilmediğinde sıkıntı yaratır. Özellikle ortaöğretim gençliğinin, olumsuz zararlı arkadaş grupları içine girmesine, kahvehaneye, oyun salonlarına gidip kumar oynamalarına, alkol, uyusturucu madde kullanmalarına, ruhsal bozukluklara, hastalıklara, türlü suçlar işlemelerine neden olur. Bu nedenle gençlerin, derslerinin dışında kalan boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirebileceği spor ortamı oluşturulursa, bilgi, beceri ve kabiliyetleri artacağı gibi, kötü ortamlardan da uzak kalmaları sağlanmış olacaktır (Poyraz, 2003).

26

Tüm bunlardan hareketle araştırmanın amacı **“Mardin’in Midyat bölgesinde görev yapan brans öğretmenleri ve yöneticiler ile ilköğretime devam etmekte olan öğrencilerin beden eğitimi dersi ile ilgili görüşlerini ve farkındalıklarını tespit etmek”**tir.

Bu amaca ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Beden eğitimi dersinin öğrenciler üzerindeki fiziksel ve zihinsel etkileri nelerdir?
2. Öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik düşünceleri nelerdir?
3. Öğretmenlerin beden eğitimi dersine yönelik düşünceleri nelerdir?
4. Yöneticilerin beden eğitimi dersine yönelik düşünceleri nelerdir?
5. Görüşler arasında öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre fark var mıdır?
6. Görüşler arasında öğretmen/yönetici değişkenine göre fark var mıdır?

27

2. GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmada “betimsel yöntem” kullanılmıştır. Öncelikle araştırmanın temellendirilmesi ve hedeflenen amaçlara ulaşılabilmesi için ilgili literatür taranmış, konuyla ilgili kaynaklar toplanmıştır. Gerekli verilerin toplanması için görüş anketi oluşturulmuş ve görüşme yöntemi uygulanmıştır.

2.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Mardin Midyat’taki ilköğretim ikinci kademedeki (7.sınıf) öğrenim gören öğrenciler, brans öğretmenleri ve okul yöneticileri oluşturmaktadır. Midyat’ta merkez ve beldeler olmak üzere 13 adet lise, merkezde 14 adet ilköğretim okulu, beldelerde 8 adet ilköğretim okulu, köylerde 2. kademesi olan 10 adet ilköğretim okulu ve köylerde sadece 1.kademesi olan 40 adet ilköğretim okulu bulunmaktadır. Örneklemi ise 2005–2006 öğretim yılında evreni temsil edeceği düşünülen Mardin ili Midyat ilçesinde, tesadüfi yöntemle seçilmiş 6 ilköğretim okulunda öğrenim gören 256 (148 erkek, 108 kız) 7. sınıf öğrencisi, 44 brans öğretmeni ve 30 yönetici oluşturmaktadır.

2.2. Sınırlılıklar:

Bu araştırma;

Devlete ait ilköğretim okullarından seçilen; 7.sınıfta öğrenim gören, okul bünyesinde bulunan sube öğrencileri, okulda görevli olan brans öğretmenleri ve okul

yöneticileri ile sınırlı tutulmuştur.

2.3. Veri Toplama Teknikleri:

Veri toplama aracı olarak uygulanan görüş anketi, beden eğitimi ve istatistik alanlarında uzmanların görüşleri alınarak araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Uygulanan görüş anketi iki bölümden oluşmaktadır (Bknz.Ek 1). Anketin ilk

28

bölümünde deneklere ilişkin kişisel bilgiler yer almıştır. Deneklerin kişisel bilgileri değerlendirildiğinde ayırt edici dört özellik belirlenmiştir. Bunlar; cinsiyet, okul ve sınıf değişkenleridir. Anketin ikinci bölümü ise öğrencilerin beden eğitimi dersi ile ilgili görüşlerini tespit eden 13 sorudan oluşmuştur. Görüş anketini oluşturan soruları derecelendirmek amacıyla besli likert ölçeği kullanılmıştır. (1) *Kesinlikle katılmıyorum*, (2) *Katılmıyorum*, (3) *Biraz katılıyorum*, (4) *Katılıyorum*, (5) *Tamamen katılıyorum* seçenekleriyle derecelendirilmiştir (Bknz.Ek 1).

Anket araştırmacı tarafından öğretmenlere, yöneticilere ve öğrencilere uygulanmıştır.

2.4. Anketin Güvenilirliği ve Geçerliliği:

Anketin ön uygulaması, örneklem grubunun dışında tutulan 7. sınıfa devam eden 53 öğrenciye uygulanarak geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Geçerlilik ve güvenilirlik için anketteki madde sayısının yaklaşık üç katına ulaşılması gerektiğinden ön uygulama sayısı yeterlidir. Anketin Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0,73 bulunmuştur. Bu sonuç ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir.

Anketin kapsam geçerliliğini belirlemek amacıyla beden eğitimi ve istatistik alanlarında uzman kişilerin görüşleri alınmıştır. Anket gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra örneklem grubuna uygulanmıştır.

2.5. Verilerin Çözümlemesi:

Araştırmanın genel amacı çerçevesinde cevapları aranan alt problemlere yönelik olarak toplanan veriler bilgisayara aktarılarak istatistiksel çözümler için SPSS 12.0 (The Statistical Package for The Social Sciences) paket programından

29

yararlanılmıştır. _statistiksel anlamlılık için ise, 0,05 anlamlılık düzeyi seçilmiştir.

Uygulanan istatistikler;

- Öğrenci, öğretmen ve yöneticilerden elde edilen verilerin çözümlenmesinde frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama ($\bar{x}$) ve standart sapma (ss) kullanılmıştır.

- Öğrenci cinsiyet ve öğretmen/yönetici değişkenlerine göre anket sorularında fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla independent sample t-testi uygulanmıştır.

Daha sonra bu bulgular elde edilen verilere dayalı bulgularla ilişkilendirilip karşılaştırılarak yorumlanmıştır.

30

3. BULGULAR

Araştırmanın örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin, öğretmenlerin, idarecilerin cinsiyet ve okullara göre dağılımları tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: Araştırmanın örneklem grubunu oluşturanların kişisel özellikleri:

DEĞ_SKEN

DÜZEY f %

Erkek 148 57,8

Kız 108 42,2

Cinsiyet

(Öğrenci)

Toplam 256 100

Erkek 33 75

Bayan 11 25

Cinsiyet

(Öğretmen)

Toplam 44 100

Erkek 27 90

Bayan 3 10

Cinsiyet

(_dareci)

Toplam 30 100

Acırlı Atatürk _Ö.O. 53 20,7

Fatih _Ö.O. 22 8,6

Gazipasa _Ö.O. 44 17,2

Mehmetçik _Ö.O. 62 24,2

Esentepe _Ö.O. 18 7,0

Borsa _Ö.O. 57 22,3

Okullar

(Öğrenci)

Toplam 256 100

Tabloda da görüldüğü gibi anketi yanıtlayan öğrencilerin, %57,8'ini erkek öğrenciler, %42,2'sini kız öğrenciler oluşturmaktadır. Anketi yanıtlayan öğretmenlere bakıldığında, %75'ini erkek öğretmenler, %25'ini bayan öğretmenler oluşturmaktadır. Anketi yanıtlayan idarecilere bakıldığında, %90'nını erkek idareciler, %10'nunu bayan idareciler oluşturmaktadır. Okullardan ankete katılan öğrencilere bakıldığında, %20,7'sini Acırlı Atatürk _lköğretim Okulu öğrencileri, %8,6'sını Fatih _lköğretim Okulu öğrencileri, %17,2'sini Gazipasa _lköğretim Okulu öğrencileri, %24,2 Mehmetçik _lköğretim Okulu öğrencileri, %7'si Esentepe _lköğretim Okulu öğrencileri ve %22,3'si Borsa _lköğretim Okulu öğrencileri oluşturmıştır.

31

Tablolar, derecelerin aralıkları belirlenerek, ortalama degerinin uygun düştüğü aralığa göre yorumlanmıştır. Bu aralıklar aşağıda verilmistir;

1,00–1,80=1 (Kesinlikle Katılmıyorum)

1,81–2,60=2 (Katılmıyorum)

2,61–3,40=3 (Biraz Katılıyorum)

3,41–4,20=4 (Katılıyorum)

4,21–5,00=5 (Kesinlikle Katılıyorum)

Tablo 3: Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersi _le _lgili Görüşlerini Belirtir Betimsel _statistik Tablosu:

DERECELE R

N

O

ANKET SORULARI

n SS X Kesinlikle

Katılmıyorum

m

Katılmıyoru
m
Biraz
katılıyorum
Katılıyorum
Tamamen
katılıyorum
1

Beden Eğitimi dersleri sayesinde
genel bilgi derslerinin yarattığı
zihin yorgunluğu giderilir
256

,83 4,34 0,4 3,1 11,3 32,4 52,7

2

Bos zamanları değerlendirme ve
spor yapma gibi sağlıklı
alışkanlıklar kazandırmada beden
eğitimi dersinin önemi büyüktür.

256

,78

4,46 1,2 1,2 7,4 30,9 59,4

3

Beden eğitimi dersi arkadaş
iliskilerinin uyumlu olmasına
katkı sağlar

256

1,28

3,53 9,4 12,9 20,7 29,3 27,7

4

Beden eğitimi dersine ayrılan
haftalık zaman dilimi çok
yetersizdir.

256

1,36

3,72 7,8 15,6 16,0 18,0 42,6

5

Beden eğitimi dersi eğitimin her
asamasında programda zorunlu
ders olarak yer almalıdır.

256

1,27

3,54 8,6 14,1 21,1 27,7 28,5

6

Beden eğitimi dersinden sonra ki
derslerde dikkat dağınıklığı ve
ilgisizlik meydana gelir.

256

1,53 2,72 32,0 19,9 10,5 18,8 18,8

7 Beden eğitimi dersi fiziksel
gelişimi sağlar

256

1,05

4,14 3,5 5,5 11,3 32,4 47,3

8

Beden eğitimi dersi stres, kaygı
gibi olumsuzlukları asmak için bir
araçtır

256

1,21 3,45 9,0 9,0 34,4 23,0 24,6

9

Beden eğitimi dersi ile ilgili hiçbir
etkinlik (ders konuları)
yapılmıyor.

256

1,49 2,68 25,4 34,4 8,6 10,2 21,5

10

Okulda yapılan ders dışı
etkinlikler zaman kaybıdır.

256

1,19

2,02 46,1 23,8 17,2 7,4 5,5

11

Beden eğitimi dersi spor yapma alışkanlığı kazandırmada etkilidir.

256

,97

4,34 2,0 5,1 8,2 26,2 58,6

12

Beden eğitimi dersi öğrencinin liderlik yeteneğini geliştirmeye yardımcı olur.

256

1,11 3,93 4,7 5,5 20,3 31,6 37,9

32

Öğrencilerin “Okulda yapılan ders dışı etkinlikler zaman kaybıdır (soru 10)”

sorusuna “Katılmıyorum (2)” aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmistir.

Öğrencilerin “Beden eğitimi dersinden sonraki derslerde dikkat dağınıklığı ve ilgisizlik meydana gelir (soru 6)” ve “Beden eğitimi dersi ile ilgili hiçbir etkinlik (ders konuları) yapılmıyor (soru9)” sorularına “Biraz Katılıyorum (3)” aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmistir.

Öğrencilerin “Beden eğitimi dersi arkadaş ilişkilerinin uyumlu olmasına katkı sağlar (soru 3)”, “Beden eğitimi dersine ayrılan haftalık zaman dilimi çok yetersizdir (soru4)”, “Beden eğitimi dersi eğitimin her aşamasında programda zorunlu ders olarak yer almalıdır (soru 5)”, “Beden eğitimi dersi fiziksel gelişimi sağlar (soru 7)”, “Beden eğitimi dersi stres, kaygı gibi olumsuzlukları asmak için bir araçtır (soru 8)” ve “Beden eğitimi dersi öğrencinin liderlik yeteneğini geliştirmeye yardımcı olur (soru 12)” sorularına “Katılıyorum (4)” aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmistir.

Öğrencilerin “Beden Eğitimi dersleri sayesinde genel bilgi derslerinin yarattığı zihin yorgunluğu giderilir (soru 1)”, “Bos zamanları değerlendirme ve spor yapma gibi sağlıklı alışkanlıklar kazandırmada beden eğitimi dersinin önemi büyüktür (soru 2)” ve “Beden eğitimi dersi spor yapma alışkanlığı kazandırmada etkilidir (soru 11)” sorularına “Kesinlikle Katılıyorum (5)” aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmistir.

33

Tablo 4: Öğretmenlerin Beden Eğitimi Dersi _le _lgili Görüşlerini Belirtir Betimsel _statistik Tablosu:

DERECELE R

N

O

ANKET SORULARI

n SS X Kesinlikle

katılmıyorum Katılmıyorum

Biraz

katılıyorum

Katılıyorum Tamamen

katılıyorum

1

Beden Eğitimi dersleri sayesinde

genel bilgi derslerinin yarattığı

zihin yorgunluğu giderilir

44

,66

4,57 0 2,3 2,3 31,8 63,6

2

Bos zamanları değerlendirme ve

spor yapma gibi saglıklı
alışkanlıklar kazandırmada beden
egitimi dersinin önemi büyüktür.

44 ,61 4,36 0 2,3 0 56,8 40,9
3

Beden eğitimi dersi arkadaş
iliskilerinin uyumlu olmasına
katkı sağlar

44 ,53 4,36 0 0 2,3 59,1 38,6
4

Beden eğitimi dersine ayrılan
haftalık zaman dilimi çok
yetersizdir.

44 1,50 2,70 31,8 20,5 6,8 27,3 13,6
5

Beden eğitimi dersi eğitimin her
asamasında programda zorunlu
ders olarak yer almalıdır.

44 ,68 4,16 0 2,3 9,1 59,1 29,5
6

Aileler beden eğitimi dersinin
öneminin ve gerekliliğinin
bilincinde değildirler.

44 ,94 4,05 2,3 6,8 6,8 52,3 31,8
7

Beden eğitimi dersi fiziksel
gelişimi sağlar

44 ,47 4,36 0 0 0 63,6 36,4
8

Beden eğitimi dersi stres, kaygı
gibi olumsuzlukları asmak için
bir araçtır

44 ,99 3,39 0 27,3 15,9 47,7 9,1
9

Beden eğitimi dersi kendine
güven ve sorumluluk duygularını
gelistirir.

44 1,17 3,45 2,3 25 20,5 29,5 22,7
10

Okulda yapılan ders dışı
etkinlikler zaman kaybıdır.

44 1,15 1,98 40,9 40,9 2,3 11,4 4,5
11

"OKS" ve "ÖSS" gibi hayatlarına

yön veren sınavlara çalışan
öğrenciler için beden eğitimi
dersi zaman kaybıdır

44 ,73 1,86 27,3 63,6 6,8 0 2,3
12

Beden eğitimi dersi spor yapma
alışkanlığı kazandırmada
etkilidir.

44 ,68 4,34 0 0 11,4 43,2 45,5
13

Beden eğitimi dersi öğrencinin
liderlik yeteneğini geliştirmeye
yardımcı olur.

44 ,54 4,41 0 0 2,3 54,5 43,2
34

Öğretmenlerin "Okulda yapılan ders dışı etkinlikler zaman kaybıdır (soru 10)" ve "OKS" "ÖSS" gibi hayatlarına yön veren sınavlara çalışan öğrenciler için beden eğitimi dersi zaman kaybıdır (soru 11)" sorularına "Katılmıyorum (2)"

aralığında görüs bildirdikleri tespit edilmistir.

Öğretmenlerin “*Beden eğitimi dersine ayrılan haftalık zaman dilimi çok yetersizdir (soru 4)*” ve “*Beden eğitimi dersi stres, kaygı gibi olumsuzlukları asmak için bir araçtır (soru 8)*” sorularına “*Biraz Katılıyorum (3)*” aralığında görüs bildirdikleri tespit edilmistir.

Öğretmenlerin “*Beden eğitimi dersi eğitimin her asamasında programda zorunlu ders olarak yer almalıdır (soru 5)*”, “*Aileler beden eğitimi dersinin öneminin ve gerekliliğinin bilincinde degildirler (soru 6)*” ve “*Beden eğitimi dersi kendine güven ve sorumluluk duygularını geliştirir (soru 9)*” sorularına “*Katılıyorum (4)*” aralığında görüs bildirdikleri tespit edilmistir.

Öğretmenlerin “*Beden Eğitimi dersleri sayesinde genel bilgi derslerinin yarattığı zihin yorgunluğu giderilir (soru 1)*”, “*Bos zamanları değerlendirme ve spor yapma gibi sağlıklı alışkanlıklar kazandırmada beden eğitimi dersinin önemi büyüktür (soru 2)*”, “*Beden eğitimi dersi arkadaş ilişkilerinin uyumlu olmasına katkı sağlar (soru 3)*”, “*Beden eğitimi dersi fiziksel gelişimi sağlar (soru 7)*”, “*Beden eğitimi dersi spor yapma alışkanlığı kazandırmada etkilidir (soru 12)*” ve “*Beden eğitimi dersi öğrencinin liderlik yeteneğini geliştirmeye yardımcı olur (soru 13)*” sorularına “*Kesinlikle Katılıyorum (5)*” aralığında görüs bildirdikleri tespit edilmistir.

35

Tablo 5: Yöneticilerin Beden Eğitimi Dersi _le _lgili Görüslerini Belirtir Betimsel _statistik Tablosu:

DERECELE R

N

O

ANKET SORULARI

n SS X Kesinlikle

katılmıyorum Katılmıyorum

Biraz

katılıyorum Katılıyorum Tamamen

katılıyorum

1

Beden Eğitimi dersleri

sayesinde genel bilgi

derslerinin yarattığı zihin

yorgunluğu giderilir

30

,76 4,1 0 0 23,3 43,3 33,3

2

Bos zamanları değerlendirme

ve spor yapma gibi sağlıklı

alışkanlıklar kazandırmada

beden eğitimi dersinin önemi

büyüktür.

30

,67

4,4 0 0 10 40 50

3

Beden eğitimi dersi arkadaş

iliskilerinin uyumlu olmasına

katkı sağlar

30

1,17 3,93 0 23,3 0 36,7 40

4

Beden eğitimi dersine ayrılan

haftalık zaman dilimi çok

yetersizdir.

30

,73 2,87 0 26,7 66,7 0 6,7

5

Beden eğitimi dersi eğitimin
her aşamasında programda
zorunlu ders olarak yer
almalıdır.

30

1,71 3,4 30 0 10 20 40

6

Aileler beden eğitimi dersinin
öneminin ve gerekliliğinin
bilincinde değildirler.

30

,97 3,53 0 10 50 16,7 23,3

7

Beden eğitimi dersi fiziksel
gelişimi sağlar

30

,73 4,23 0 0 16,7 43,3 40

8

Beden eğitimi dersi stres,
kaygı gibi olumsuzlukları
aşmak için bir araçtır

30

,72 3,97 0 0 26,7 50 23,3

9

Beden eğitimi dersi kendine
güven ve sorumluluk
duygularını geliştirir.

30

1,53 3,27 23,3 10 6,7 36,7 23,3

10

Okulda yapılan ders dışı
etkinlikler zaman kaybıdır.

30

1,46 2,13 53,3 16,7 0 23,3 6,7

11

“OKS” ve “ÖSS” gibi
hayatlarına yön veren sınavlara
çalışan öğrenciler için beden
eğitimi dersi zaman kaybıdır

30

1,08 2,07 23,3 66,7 0 0 10

12

Beden eğitimi dersi spor
yapma alışkanlığı
kazandırmada etkilidir.

30

,5 4,43 0 0 0 56,7 43,3

13

Beden eğitimi dersi öğrencinin
liderlik yeteneğini geliştirmeye
yardımcı olur.

30

,86 4,07 0 0 33,3 26,7 40

36

Yöneticilerin “Okulda yapılan ders dışı etkinlikler zaman kaybıdır (soru 10)”
ve “OKS” ve “ÖSS” gibi hayatlarına yön veren sınavlara çalışan öğrenciler için
beden eğitimi dersi zaman kaybıdır (soru 11)” sorularına “Katılmıyorum (2)”
aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Yöneticilerin “Beden eğitimi dersine ayrılan haftalık zaman dilimi çok

yetersizdir (soru 4)", "Beden eğitimi dersi eğitimin her aşamasında programda zorunlu ders olarak yer almalıdır (soru 5)", "Beden eğitimi dersi stres, kaygı gibi olumsuzlukları asmak için bir araçtır (soru 8)" ve "Beden eğitimi dersi kendine güven ve sorumluluk duygularını geliştirir (soru 9)" sorularına "Biraz Katılıyorum (3)" aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmistir.

Yöneticilerin "Beden Eğitimi dersleri sayesinde genel bilgi derslerinin yarattığı zihin yorgunluğu giderilir (soru 1)", "Beden eğitimi dersi arkadaş ilişkilerinin uyumlu olmasına katkı sağlar (soru 3)", "Aileler beden eğitimi dersinin öneminin ve gerekliliğinin bilincinde değildirler (soru 6)" ve "Beden eğitimi dersi öğrencinin liderlik yeteneğini geliştirmeye yardımcı olur (soru 13)" sorularına "Katılıyorum (4)" aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmistir.

Yöneticilerin "Bos zamanları değerlendirme ve spor yapma gibi sağlıklı alışkanlıklar kazandırmada beden eğitimi dersinin önemi büyüktür (soru 2)", "Beden eğitimi dersi fiziksel gelişimi sağlar (soru 7)" ve "Beden eğitimi dersi spor yapma alışkanlığı kazandırmada etkilidir (soru 12)" sorularına "Kesinlikle Katılıyorum (5)" aralığında görüş bildirdikleri tespit edilmistir.

Gruplar arasında öğrencilerin cinsiyet ve öğretmen/yönetici değişkenine göre fark olup olmadığını tespit etmek için t-testi uygulanmıştır. Buna göre; öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre soru 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11 ve 12'de fark bulunamamıştır. Öğretmen/yönetici değişkenine göre, soru 2, 3, 4, 7, 9, 10, 11, 12 ve 13'de fark bulunamamıştır. Fark bulunan sorular ise tablolastırılmıştır.

37

Tablo 6. Öğrencilerin cinsiyetine göre "soru 6 (Beden eğitimi dersi eğitimin her aşamasında programda zorunlu ders olarak yer almalıdır)" ile ilgili görüşlerin t-testi tablosu.

Grup N ss t sd p

Kız 108 3,21 1,25

Erkek 148 3,77 1,24

3,53 254 0,004*

*p<0,05

Kız ve erkek öğrencilerin "Beden eğitimi dersi eğitimin her aşamasında programda zorunlu ders olarak yer almalıdır" ile ilgili görüşlerini karşılaştırmak amacıyla yapılan t-testi sonucunda ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($t_{0.05, 254} = 0,004$). Bu sonuca göre erkek öğrencilerin bu görüşü daha fazla desteklemekte oldukları söylenebilir.

Tablo 7. Öğrencilerin cinsiyetine göre "soru 9 (Beden eğitimi dersi ile ilgili hiçbir etkinlik [ders konuları] yapılmıyor)" ile ilgili görüşlerin t-testi tablosu

Grup N x ss t sd p

Kız 108 2,22 1,31

Erkek 148 3,01 1,53

4,33 254 0,002*

*p<0,05

Kız ve erkek öğrencilerin "Beden eğitimi dersi ile ilgili hiçbir etkinlik (ders konuları) yapılmıyor" ile ilgili görüşlerini karşılaştırmak amacıyla yapılan t-testi sonucunda ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($t_{0.05, 254} = 0,002$). Bu sonuca göre erkek öğrencilerin bu görüşü daha fazla desteklemekte oldukları söylenebilir.

Tablo 8. Öğretmen/yönetici değişkenine göre "soru 1 (Beden Eğitimi dersleri sayesinde genel bilgi derslerinin yarattığı zihin yorgunluğu giderilir)" ile ilgili

görüşlerin t-testi tablosu

Grup N x ss t sd p

Öğretmen 44 4,57 ,66

_dareci 30 4,10 ,76

2,82 72 0,006*

*p<0,05

38

Öğretmen ve yöneticilerin “*Beden Egitimi dersleri sayesinde genel bilgi derslerinin yarattığı zihin yorgunluğu giderilir*” ile ilgili görüşlerini karşılaştırmak amacıyla yapılan t-testi sonucunda ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($t_{0.05_72} = 0,006$). Bu sonuca göre öğretmenlerin bu görüşü daha fazla desteklemekte oldukları söylenebilir.

Tablo 9. Öğretmen/yönetici değişkenine göre “soru 5 (Beden eğitimi dersin eğitimin her aşamasında programda zorunlu ders olarak yer almalıdır)” ile ilgili görüşlerin t-testi tablosu

Grup N x ss t sd p

Öğretmen 44 4,16 ,68

_dareci 30 3,40 1,71

2,31 72 0,027*

*p<0,05

Öğretmen ve yöneticilerin “*Beden eğitimi dersi eğitimin her aşamasında programda zorunlu ders olarak yer almalıdır*” ile ilgili görüşlerini karşılaştırmak amacıyla yapılan t-testi sonucunda ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($t_{0.05_72} = 0,027$). Bu sonuca göre öğretmenlerin bu görüşü daha fazla desteklemekte oldukları söylenebilir.

Tablo 10. Öğretmen/yönetici değişkenine göre “soru 6 (Aileler beden eğitimi dersinin öneminin ve gerekliliğinin bilincinde degiller)” ile ilgili görüşlerin t-testi tablosu

Grup N x ss t sd p

Öğretmen 44 4,05 ,94

_dareci 30 3,53 ,97

2,27 72 0,026*

*p<0,05

Öğretmen ve yöneticilerin “*Aileler beden eğitimi dersinin öneminin ve gerekliliğinin bilincinde degiller*” ile ilgili görüşlerini karşılaştırmak amacıyla yapılan t-testi sonucunda ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($t_{0.05_72} = 0,026$). Bu sonuca göre öğretmenlerin bu görüşü daha fazla desteklemekte oldukları söylenebilir.

39

Tablo 11. Öğretmen/yönetici değişkenine göre “soru 8 (Beden eğitimi dersi stres, kaygı gibi olumsuzlukları asmak için bir araçtır)” ile ilgili görüşlerin t-testi tablosu

Grup N x ss t sd p

Öğretmen 44 3,39 ,99

_dareci 30 3,97 ,72

-2,92 72 0,005*

*p<0,05

Öğretmen ve yöneticilerin “*Beden eğitimi dersi stres, kaygı gibi olumsuzlukları asmak için bir araçtır*” ile ilgili görüşlerini karşılaştırmak amacıyla yapılan t-testi sonucunda ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark

bulunmuştur ($t_{0.05,72} = 0,005$). Bu sonuca göre yöneticilerin bu görüşü daha fazla desteklemekte oldukları söylenebilir.

40

4. TARTISMA

Elde edilen verilerin istatistiksel işlemlerden geçirilmesi sonucunda ulaşılan bulgular, çalışmanın amacına yönelik tespit edilen alt problemlere göre değerlendirilmiş ve yorumlanmıştır.

- Beden eğitimi dersinin öğrenci üzerindeki etkileri ile ilgili görüşler; Öğrenciler, “beden eğitimi dersinin, genel bilgi derslerinin yarattığı zihinsel yorgunluğu giderir” görüşünü yoğun olarak (%85,1) ve “Bos zamanları değerlendirme ve spor yapma gibi sağlıklı alışkanlıklar kazandırmada beden eğitimi dersinin önemi büyüktür” görüşünü yoğun olarak (%90,3) belirtmişlerdir. Gökmen (2003), konuyla ilgili yapmış olduğu benzer bir araştırmada, kültür derslerinin yarattığı zihin yorgunlunun giderilmesinde spor etkinliklerinin önemli bir yer tuttuğunu ortaya koymaktadır. Dolayısıyla yoğun bir ders yükü olan ilköğretim çağı öğrencilerinin bos zamanlarını beden eğitimi ve spor etkinlikleriyle değerlendirmeleri, gerek enerjinin bosaltilmesi, gerekse zihinsel yorgunlunun giderilmesi bakımından önem taşımaktadır.

Öğrenciler, “Beden eğitimi dersi fiziksel gelişimi sağlar” görüşünü yoğun olarak (79,7) belirtmişlerdir. Beden eğitimi derslerinin fiziksel gelişimi sağlamada ve sağlıklı bir bünyeye sahip olmadaki rolü ile ilgili ve beden eğitimi ve spor etkinliklerinin huzurlu ve gevsemis hissetmeyi sağlamadaki rolü ile ilgili öğrenci görüşlerinin olumlu yönde oluşu dikkat çekicidir.

Spor yapmanın insan organizmasının iki sistemi üzerinde olumlu etkilerinin olduğu kesinlik kazanmıştır. Bunlar, kalp-damar sistemi ve kas-kemik (hareket) sistemidir. Bunun yanı sıra beden eğitiminin hormonlar ve iç organlar üzerinde de olumlu etkilerini kanıtlayan çok sayıda araştırmanın bulunduğu belirtilmektedir.

41

Öğrenciler, “Beden eğitimi dersi stres, kaygı gibi olumsuzlukları asmak için bir araçtır” görüşüne %47,6’sının olumlu yaklaştığını ve %34,4’nünün tereddütlü olduklarını belirtmişlerdir. Poyraz (2003), yaptığı araştırmada, özellikle en hareketli dönemini yasayan ve sonsuz enerji ile dolu olan okul gençliğinin, bos zamanlarını faydalı bir şekilde geçirecek, enerjilerini olumlu yönde kullanacak, stresini giderecek, kötü alışkanlıklardan korunup bilgi, beceri ve yeteneklerini arttıracak en önemli etkinliklerin başında okul içi ve okul dışında katılabilecekleri sportif faaliyetler gelmektedir. Güray (2002), yaptığı benzer bir araştırmada, beden eğitimi ve spor etkinliklerinin ergenlik döneminin olumsuz etkilerini azaltmada önemli bir rol oynadığını ortaya koymuştur. Bedenin yararlı ve etkili bir biçimde kullanılması ergen için doyum kaynağı olmaktadır. Bedenden sağlanan doyum da ergenin olumlu psikolojik ve toplumsal gelişimiyle ilişkili olduğundan, bedensel etkinlikte bulunmanın, bedeni eğitmenin olumlu etkisi görülmektedir. Bedensel etkinlikler ergenin toplumsal gelişimi açısından önemlidir. Takım sporları öğrenci-öğretici işbirliğini geliştirir, saldırganlık dürtülerini doğal yolla ve sosyal kurallara uygun olarak bosaltilmeyi öğretir sonucuna ulaşmıştır.

Öğrenciler, “Beden eğitimi dersi spor yapma alışkanlığı kazandırmada etkilidir” görüşünü yoğun olarak (%84,8) belirtmişlerdir. Beden eğitimi dersinin spor yapma alışkanlığının kazandırılması için gerekliliğini vurgulamışlardır. Poyraz’ın (2003) çalışmasında elit düzeyde spor yapan sporcular üzerinde yapılan bir araştırmada, spora başladıkları dönemde okullarında ders dışı sportif faaliyetlerin

yapılıyor olması % 83.99 ve bu faaliyetlerin öğrencilerin % 62.71' i tarafından spora başlamada etkili olduğu, yine kulüplerin spora yönelmede ne denli etkili olduğunu tespit edebilmek için sorulmuş soruda deneklerin % 61.67' sinin böyle bir ilişkinin varlığından söz ettikleri görülmüştür.

Öğrenciler, “Beden eğitimi dersi öğrencinin liderlik yeteneğini geliştirmeye yardımcı olur” görüşünü yoğun olarak (69,5) belirtmişlerdir. Bu sonuçtan hareketle, öğrencilerin beden eğitimi dersinde aldıkları rollerin onların liderlik vasıflarını geliştirmeye yardımcı olduğu söylenebilir.

42

- Öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik düşünceleri ile ilgili görüşler;

Öğrenciler, “Beden eğitimi dersine ayrılan haftalık zaman dilimi çok yetersizdir” görüşünü yoğun olarak (%60,6) belirtmişlerdir. Öğrenciler islenen 2 saatlik beden eğitimi dersinin yetersiz olduğu hususunda görüş belirtmişlerdir.

Öğrenciler, “Beden eğitimi dersi eğitimin her aşamasında programda zorunlu ders olarak yer almalıdır” görüşüne % 56,2'si olumlu olarak yanıt verirken, %21,1'i ise olumluya yakın olacak şekilde fikir belirtmişlerdir. _mamoglu (1992) yaptığı araştırmada, bedensel gelişmenin, bütün eğitim faaliyetleri içinde ancak beden eğitimi ve spor programlarıyla mümkün olacağını belirtmiştir. Benzer bir araştırmada Yaylacı (2003), ilköğretim okullarına verilen “kesintisiz ve zorunlu eğitim” görevi, aynı zamanda “kesintisiz ve zorunlu beden eğitimi” anlayışını da beraberinde getirmekte olduğunu belirtmektedir. _lköğretim okullarında beden eğitimi ve spor etkinlikleri sekiz yıllık bir süreyi kapsamaktadır. Bütün gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de beden eğitimi ve spor, ilköğretim okulları eğitim programlarının ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır sonucuna ulaşmıştır.

Öğrenciler, “Okulda yapılan ders dışı etkinlikler zaman kaybıdır” görüşüne %69,9'u katılmadıklarını belirtmişlerdir. Poyraz'a göre (2003), ders dışında kalan zaman, iyi değerlendirilmediginde sıkıntı yaratır. Özellikle ortaöğretim gençliğinin, olumsuz zararlı arkadaş grupları içine girmesine, kahvehaneye, oyun salonlarına gidip kumar oynamalarına, alkol, uyusturucu madde kullanmalarına, ruhsal bozukluklara, hastalıklara, türlü suçlar işlemelerine neden olur. Bu nedenle gençlerin, derslerinin dışında kalan boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirebileceği spor ortamı oluşturulursa, bilgi, beceri ve kabiliyetleri artacağı gibi, kötü ortamlardan da uzak kalmaları sağlanmış olacaktır görüşünü vurgulamıştır. Benzer bir araştırmada, Çakmakçı (2001) birçok Batılı veya gelişmiş ülkede olduğu gibi, Amerika Birleşik Devletleri'nde de ders dışı etkinliklere büyük önem verilmekte olduğunu vurgulamıştır. Bu tür etkinliklerle kişinin tam potansiyelini kullanabileceği bir ortam içinde, sadece kitap kurdu olmadan gerçek

43

yaşama ayak uydurmasına yardımcı olunur. Bu ülkede ders dışı etkinliklere katılımı önemli bir kural, öğrencinin faaliyete devamı için ön şart, belirli bir akademik başarının sağlanmasıdır sonucuna ulaşmıştır.

- Öğretmenlerin beden eğitimi dersine yönelik düşünceleri ile ilgili görüşler;

Öğretmenler, “beden eğitimi dersinin, genel bilgi derslerinin yarattığı zihinsel yorgunluğu giderir” görüşünü yoğun olarak (%95,4) belirtmişlerdir. Diğer derslerin vermiş olduğu zihinsel yorgunluk beden eğitimi sayesinde giderilir ve stres atmaları sağlanarak öğrencilerin daha başarılı olmaları sağlanır.

Öğretmenler, “Boş zamanları değerlendirme ve spor yapma gibi sağlıklı alışkanlıklar kazandırmada beden eğitimi dersinin önemi büyüktür” görüşüne

%97,7' ile katılmışlardır ve “Okulda yapılan ders dışı etkinlikler zaman kaybıdır” görüşüne ise %81,8 ile katılmamışlardır. Öğretmenler beden eğitimi dersi ve ders dışı faaliyetleri ile boş zamanlarını nasıl değerlendirecekleri konusunda öğrencilere kılavuz olduğu fikrini ortaya çıkarmışlardır. Demirhan (2001) yaptığı araştırmada, günümüzde zihinsel yeteneğin, sağlıklı yaşam ve yaşam boyu spor kavramlarının birbirinden ayrı düşünülmemeyeceği görüşünü belirtmiştir.

Öğretmenler, “Beden eğitimi dersi arkadaş ilişkilerinin uyumlu olmasına katkı sağlar” görüşünü yoğun olarak (%97,7) belirtmişlerdir. İnsanlar sosyal ve toplumsal olarak yaşayan yaratıklardır. Sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmanın temel unsuru sağlıklı insan gücüdür. Sağlıklı bir toplum yetistirebilmenin yolu ise, gelişmiş ülkelerin beden eğitimi ve spor çalışmalarını yürüten, eğitim bütünlüğü içerisinde milyonlarca öğrenciyi bünyesinde barındıran okullarımızdır. Her tür okulda eğitim ve öğretim gören milyonlarca öğrencinin beden eğitimi ve spor faaliyetleri yoluyla, ruhen, fikren, bedenlen sağlıklı, üretken; nitelikli bir toplum için eğitilmeleri bugünkü eğitim anlayışının vazgeçilmez ilkelerinden biridir (Pehlivan, 1989).

44

Öğretmenler, “Beden eğitimi dersi eğitimin her aşamasında programda zorunlu ders olarak yer almalıdır” görüşünü yoğun olarak (%88,6) belirtmişlerdir. Genel eğitimin önemli bir parçasını oluşturan beden eğitimi dersi öğrencilerin eğitim hayatları boyunca ders programında zorunlu ders olarak yer almalıdır.

Öğretmenler, “Aileler beden eğitimi dersinin önemini ve gerekliliğinin bilincinde değildirler” görüşünü yoğun olarak (%84,1) belirtmişlerdir. Ailenin spor etkinliklerine karşı olan ilgisi ve tutumu, bireyin spora yönelmesine ve sporu yaşam tarzı olarak benimsemesine şekil vermektedir. Sönmez ve Sunay (2004) yaptıkları çalışmada, öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine gereken önemi verirken, ailelerin derse gereken önemi vermediklerini saptanmışlardır.

Öğretmenler, “Beden eğitimi dersi fiziksel gelişimi sağlar” görüşünü kesin bir yüzdeyle (%100) katılmışlardır. Çocukların büyüme ve ergenlik çağlarında fiziksel aktivite, entelektüel, sosyal ve duygusal yeteneklerin olumlu gelişimini arttırmaktadır. Gelişmiş ülkelerin okullarındaki beden eğitimi programlarının temelini, fiziksel yeteneğin ve fiziksel uygunluğun gelişimi ile hayat boyu sağlıklı yaşam tarzı kavramını anlamak oluşturur (Council of Physical Education For Children, 2004).

Öğretmenler, ““OKS” ve “ÖSS” gibi hayatlarına yön veren sınavlara çalışan öğrenciler için beden eğitimi dersi zaman kaybıdır” görüşüne %90,9’u katılmamışlardır. Birçok öğrencinin sınava hazırlık döneminde veya sınavda kaygı düzeyinin yüksek olması sebebiyle yaşadığı olumsuzluklar düşünüldüğünde beden eğitimi ve spor etkinliklerinin bu dönemdeki önemi daha iyi anlaşılabılır.

Öğretmenler, “Beden eğitimi dersi spor yapma alışkanlığı kazandırmada etkilidir” görüşünü yoğun olarak (%88,7) belirtmişlerdir. Bu derslerin verilmesindeki temel amaç öğrencinin bedensel ve zihinsel yönden yetistirilmesi, sporun getirdiği dostluk, kardeşlik ve fair-play duygularının ön plana çıkarılarak bunların bir yaşam biçimi haline getirilmesidir. Düzenli spor yaparak bütün öğrencilere sağlıklı olmayı sağlamak ve spor yapmaya teşvik etmek beden eğitiminin amaçlarındandır.

45

Öğretmenler, “Beden eğitimi dersi öğrencinin liderlik yeteneğini geliştirmeye yardımcı olur” görüşünü yoğun olarak (%97,7) belirtmişlerdir. Öğretmenler, beden eğitimi dersinin amaçlarından biri olan liderlik vasıflarını ön plana çıkarma hedefinin

gerçekleştirildiğini belirtmişlerdir.

- Yöneticilerin beden eğitimi dersine yönelik düşünceleri ile ilgili görüşler; Yöneticiler, “beden eğitimi dersinin, genel bilgi derslerinin yarattığı zihinsel yorgunluğu giderir” görüşünü yoğun olarak (%76,6) belirtmişlerdir. Diğer derslerin vermiş olduğu zihinsel yorgunluk beden eğitimi sayesinde giderilir ve stres atmaları sağlanarak öğrencilerin daha başarılı olmaları sağlanır.

Yöneticiler, “Bos zamanları değerlendirme ve spor yapma gibi sağlıklı alışkanlıklar kazandırmada beden eğitimi dersinin önemi büyüktür” görüşüne %90 ile katılmışlardır ve “Okulda yapılan ders dışı etkinlikler zaman kaybıdır” görüşüne ise %70 ile katılmamışlardır. Öğrencilerin sadece ders içi çalışmalarla, beden eğitimi ve sporun amacına uygun derecede eğitilmeleri mümkün değildir. Bu bakımdan okullarda ders dışı faaliyetlere büyük önem ve ağırlık verilmeli, bu faaliyetler dersin devamı ve bölünmez bir parçası olarak düşünülmeli ve değerlendirilmelidir (Poyraz, 2003).

Yöneticiler, “Beden eğitimi dersi arkadaş ilişkilerinin uyumlu olmasına katkı sağlar” görüşünü yoğun olarak (%76,7) belirtmişlerdir. _nsanın toplum kurallarına uygun olarak yaşaması birbirleriyle olan ilişkilerinin iyi örneğini verebilmesi, yardım sever, insan haklarına saygılı, dürüst davranması, zeki, ruhsal ve bedensel yapı itibarıyla sağlıklı olmasıyla bağlantılıdır. Beden eğitimi insanın sosyalleşebilmesi ve kişiliğini bulup doğru bir çizgi üzerinde rol almasında büyük rol oynar.

46

Yöneticiler, “Beden eğitimi dersi eğitimin her aşamasında programda zorunlu ders olarak yer almalıdır” görüşüne %60 ile katılmışken, %30’luk dilimdekiler ise bu görüşe katılmadıklarını belirtmişlerdir. Genel eğitimin tamamlayıcı ve ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi aynı zamanda kişiliğin eğitimidir. Baska bir deyişle öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde tutularak onların birey ve toplum yönünden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi, uyarıcı, üretken milli kültür değerlerinin ve demokratik hayatın gerektirdiği davranışları kazanmış bireyler olarak yetismeleri için en önemli araçtır.

Yöneticiler, “Beden eğitimi dersi fiziksel gelişimi sağlar” görüşünü yoğun olarak (%83,3) belirtmişlerdir. Willgoose’a göre, beden eğitiminin en büyük amacı, fiziksel yetenek ve motorsal becerileri geliştirmektir. Poyraz (2003), “kısacası beden eğitimi bireyin beden sağlığını, beden becerilerini geliştirmeye yönelik, gerektiğinde çevresel koşullara ve katılımcıların özelliklerine göre değiştirilebilen geniş tabanlı bir etkinliktir,” görüşünü belirtmiştir.

Yöneticiler, ““OKS” ve “ÖSS” gibi hayatlarına yön veren sınavlara çalışan öğrenciler için beden eğitimi dersi zaman kaybıdır” görüşüne %90 oranında katılmamışlardır. Sınava hazırlık döneminde beden eğitimi yerine baska bir dersin alınmasıyla da başarının etkilenmeyeceği sonucuna ulaşılmıştır (Dalkıran, 2005).

Yöneticiler, “Beden eğitimi dersi spor yapma alışkanlığı kazandırmada etkilidir” görüşünü yoğun olarak (%100) belirtmişlerdir. Belirlenmiş amaçların en önemli nihaî hedefi, beden Eğitimi derslerinde, öğrencilerde okul sonrası hayatlarında düzenli spor yapma alışkanlığını ve anlayışını kazandırmaktır.

Yöneticiler, “Beden eğitimi dersi öğrencinin liderlik yeteneğini geliştirmeye yardımcı olur” görüşünü yoğun olarak (%66,7) belirtmişlerdir. _dareciler, beden eğitimi dersinin amaçlarından biri olan liderlik vasıflarını, ön plana çıkarma hedefinin gerçekleştirildiğini belirtmişlerdir.

47

- Görüşler arasında öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre farklılıklar;

Beden eğitimi dersinin olumlu ve olumsuz katkıları ile ilgili erkek öğrenciler ve kız öğrenciler arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Ama “Beden eğitimi dersi eğitimin her aşamasında programda zorunlu ders olarak yer almalıdır” ve “Beden eğitimi dersi ile ilgili hiçbir etkinlik (ders konuları) yapılmıyor” görüşlerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Bunlarda çıkan sonuçlara göre erkek öğrencilerin bu görüşleri daha fazla desteklemekte oldukları tespit edilmiştir.

Yapılan birçok araştırmada beden eğitimi dersi ile ilgili görüşler arasında cinsiyete göre farklılıklar bulunmuştur. Sunay’ın (1995) yaptığı çalışmada kızlar ve erkeklerin bedensel etkinliklere katılma düzeyleri arasında ve katıldıkları bedensel etkinlik türleri ile spor dalları arasında farklılıklar tespit edilmiştir. Bayanlar için güç, bedensel temas ve dayanıklılığı vurgulayan spor dallarının geleneksel olarak kabul edilebilirliğinin düşük, beceri, güzellik ve zarafeti vurgulayan spor dallarının kabul edilebilirliğinin yüksek olduğunu belirtilmektedir. Yine Özer ve Aktop’un (2003) yaptıkları araştırmada, cinsiyet farklılığı estetik boyutunda gözlenmiş, erkekler estetik boyutunda kızlardan daha düşük puan elde etmişlerdir. Yıldırım, Yetim, ve Sener (1996) yaptıkları benzer bir araştırmada kız öğrencilerin beden eğitimi derslerinden beklentilerinin sosyal, zihinsel, etik, estetik, ritmik ve koordinatif nitelikler üzerinde yoğunlaştığı, erkek öğrencilerin ise beden eğitiminin fiziksel gelişim amacını ön plana çıkardıkları görülmektedir.

- Görüşler arasında öğretmen/yönetici değişkenine göre farklılıklar;

Beden eğitimi dersinin olumlu ve olumsuz katkıları ile ilgili öğretmenler ve yöneticiler arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Ama “Beden Eğitimi dersleri sayesinde genel bilgi derslerinin yarattığı zihin yorgunluğu giderilir”, “Beden eğitimi dersin eğitimin her aşamasında programda zorunlu ders olarak yer almalıdır” ve “Aileler beden eğitimi dersinin öneminin ve gerekliliğinin bilincinde değiller” görüşlerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Buradan çıkan sonuçlara göre öğretmenlerin bu görüşü daha fazla desteklemekte olduğu tespit edilmiştir. “Beden

48

eğitimi dersi stres, kaygı gibi olumsuzlukları asmak için bir araçtır” görüşünde anlamlı bir fark bulunmuştur. Bunlardan çıkan sonuca göre idarecilerin bu görüşü daha fazla desteklemekte oldukları tespit edilmiştir. Yöneticiler ve öğretmenler arasındaki farkların; Yöneticilerin öğrencilerin akademik başarılarıyla ilgili kaygı duyduklarından kaynaklandığı söylenebilir.

49

SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğrencilerin, beden eğitimi dersi ile sağlıklı olma, fiziksel gelişimi sağlama, düzenli spor yapma alışkanlığı kazanma yönünde olumlu görüşe sahip oldukları sonucu ortaya çıkmıştır. Beden eğitimi dersleri sayesinde yapılan spor etkinliklerinin zihinsel yorgunluğu azaltmada, kaygı ve stresi azaltmada, huzurlu ve gevsemis hissetmede büyük öneme sahip olduğu dolayısıyla beden eğitimi dersinin programda yer alması gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır. Beden Eğitimi derslerinde, öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişiminde önemli katkı sağladığı bilinen halk dansları, sportif çalışmalar ve çeşitli gösterilere de yer verilmesi ve her öğrencinin bireysel ve gelişim özellikleri doğrultusunda bu çalışmalara katılmasına özen gösterilmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Cinsiyet değişkenlerine göre bakıldığında çok fazla farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yönetici ve öğretmenlerin görüşlerine bakıldığında da çok fazla farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin, “beden eğitimi dersi eğitimin her safhasında zorunlu ders olmalıdır” görüşünde yöneticilerle fark görülmüştür. Bu farkın öğretmenlerin bu görüşü daha fazla desteklediklerinden

ortaya çıktığı sonucuna ulaşmıştır. Bazı görüşler mercek altına alındığı zaman öğretmenlerin yöneticilerden daha fazla beden eğitimi dersini benimsedikleri ve beden eğitiminin eğitim içinde daha fazla rol alması gerektiğine inandıkları sonucu çıkmıştır. Bununla birlikte yöneticilerin başarı kaygıları taşıdıkları ve bu kaygılarından dolayı beden eğitimi dersinin yerine kültürel derslerin konulabileceği fikrini benimsemektedirler. Eğitim içinde başarı kaygısını tek yasayan öğrencilerin olmadığı görülmüştür.

Okulda, ders dışı etkinliklerin planlı, programlı, etkin ve denetimli uygulanması, öğrencilerin sadece ders kitaplarına giren bilgilerle yasama atılmalarını önleyecek, girişim yeteneklerini artıracak, görüşlerini özgürce ortaya koyabilecek beceriler elde etmeleri, toplum bilinçlerinin, sorumluluk duygularının ve liderlik yeteneklerinin gelişmesi ve rekreasyon eğitimi kazanmaları bakımından önem taşımaktadır.

50

Araştırmanın sonuçlarına dayanarak şu öneriler getirilmiştir;

1. Beden eğitimi dersinin fiziksel gelişmeye olumlu bir katkı sağladığı görülmüştür. Bundan yola çıkarak; beden eğitimi öğretmenleri sadece 2. kademedeki değil birinci kademe de beden eğitimi derslerine girmelidirler.

Bunu da okul yöneticileri ile birlikte planlamalıdır.

2. Özellikle Güneydoğu Anadolu Bölgesinde velilerin spora ve beden eğitimi dersine olan ilgilerini arttırmak için okullarda spor senlikleri yapılmalı. Bu senliklere öğrencilerin katılımının yanında velilerin katılımı sağlanarak, hem spora ilgileri arttırabilir, hem de beden eğitimi dersine olumlu yaklaşımları sağlanabilir.

3. Güneydoğu Anadolu Bölgesinde öğrenim gören öğrencilerin boş zamanları değerlendirilmeyi öğrenebilmeleri, sporu hayatlarının bir parçası haline getirebilmeleri, sosyal statüye sahip olabilmeleri ve kötü alışkanlıklardan uzaklaşmaları için ders dışı faaliyetler artırılmalı, içeriği genişletilmeli ve planlı bir şekilde uygulanmalıdır.

4. Okul yöneticilerinin beden eğitimi dersi ile ilgili kaygılarının ortadan kaldırılması hizmet içi eğitimlerle sağlanabilir.

51

ÖZET

**MARDİN MİDYAT'TAKİ İLKÖĞRETİM KURUMLARINDA İSLENEN
BEDEN EĞİTİMİ DERSLERİNE YÖNELİK ÖĞRENCİLERİN,
ÖĞRETMENLERİN VE YÖNETİCİLERİN GÖRÜŞLERİ**

Bu araştırmanın amacı, Mardin'in Midyat ilçesinde ilköğretim okullarında islenen Beden eğitimi dersine öğrencilerin, öğretmenlerin ve idarecilerin bakış açılarını belirlemektir. Araştırmaya Mardin, Midyat ilçesinde eğitim-öğretim veren rasgele seçilmiş 6 ilköğretim okulundan toplam 256 öğrenci (148 erkek, 108 kız) ile bu okullarda görev yapan 44 branş öğretmeni ve 30 idareci katılmıştır. Öğrencilere ilköğretim okullarında uygulanan beden eğitimi dersinin amaçları ve etkileri ile ilgili hazırlanan tutum ölçeği uygulanmıştır. Branş öğretmenleri ve idarecilere de beden eğitiminin amaçları ve faydaları ile ilgili hazırlanan tutum ölçeği uygulanmıştır. Ölçekten elde edilen veriler frekans ve yüzdelerle açıklanmış ve yorumlanmıştır. Karsılaştırmalarda t testi kullanılmıştır. _statistiksel anlamlılık için ise 0,05 anlamlılık düzeyi seçilmiştir.

Araştırma sonucunda, beden eğitimi dersinin sağlıklı olmayı, fiziksel gelişimi sağlamayı, düzenli spor yapma alışkanlığı kazanmayı sağladığı, zihinsel yorgunluğu

azaltmada, kaygı ve stresi azaltmada, huzurlu ve gevsemis hissetmede büyük öneme sahip olduğu dolayısıyla programda yer alması gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin görüşleri arasında cinsiyet ve öğretmen/ıdareci degiskenine göre farklılıklar olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: : Beden Eğitimi ve Spor, _lköğretim, Beden Eğitimi Dersi ve Değerlendirilmesi.

52

SUMMARY

The Thoughts Of Students, Teachers And Managers About Physical Education Classes Of Primary Education Schools In Midyat, Mardin.

The purpose of this study was to determine the evaluation of physical education classes by students, teachers and managers of primary education schools. Totally 256 students (148 boys, 108 girls) from 6 primary schools in Mardin, Midyat, 44 teachers and 30 managers of randomly selected schools participated in this study. The attitude scale about physical education classes in primary education schools was given to the students. The attitude scale about aim of the physical education classes and benefit of the physical education classes was given to the teachers and managers of the schools. The data obtained from the scales have been explained and interpreted with numbers and percentages. Independent sample t test has been used in comparisons and alpha level of 0,05 was set for Statistical significance for all analysis.

Based on the results of this investigation, it can be seen that, physical education is very important in fitness and physical development, in acquiring the habit of making sports regularly and moreover it is very important in decreasing stress and anxiety and feeling ease and relax. So, it must take a part in the curriculum. It is determined that, there are some differences in the opinions of students, the variable of gender and teachers/managers of the schools.

Key Words: Physical Education and Sport, Primary Education, The Physical Education Classes.

53

KAYNAKLAR

- ALPMAN, C. (1972). Eğitim Bütünlüğü _çinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyu Gelisimi. Milli Eğitim Basımevi.
- ARACI, H. (1999). Okullarda Beden Eğitimi. Ankara. Bağırhan Yayinevi.
- BASER, E. (1986). Spor Psikolojisi. Ankara. MEB ve Spor Bakanlığı BTG Müdürlüğü Sağlık Dairesi Yayınları.
- BEDEN EG_T_M_DERS_ ÖGRET_M PROGRAMLARI, (2000). Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Eğitim Basımevi
- BOLAY, H. (2004). Eğitim. Erisim: [<http://www.egitimplatformu.net>]. Erisim Tarihi: 14.01.2004
- COUNCIL OF PHYSICAL EDUCATION FOR CHILDREN. (2004). Physical Education is Critical To a Complete Education. A Position Paper From the National Association for Sports and Physical Education.
- ÇAKMAKÇI, S. (2001). Okullardaki Beden Eğitimi Dersinin ve Faaliyetlerinin Öğrencilerin Sosyallesmesine Etkileri. Kütahya. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.

ÇAM, _ (1999). Lise ve Dengi Okullarda Spor Motivasyonu _le Beden Egitimi Dersi Motivasyonunun Karsılaştırılması. _zmir. Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi.

ÇAMLIYER, H. (1991). _lkokullarda Beden Egitimi Ders Uygulamalarının Öğretim Programları. Eğitim Kurumlarında Beden Egitimi ve Spor Sempozyumu.

DALKIRAN, O. (2005). Ortaöğretim kurumlarında Beden eğitimi dersinin seçmeli ders olarak islenmesinin öğrenciler gözüyle değerlendirilmesi. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.

54

DEM_RHAN, G. (2001). _lköğretim Okulları Lise ve Dengi Okullar Beden Egitimi Dersi Öğretim Programının Herkes _çin Yasam Boyu Spor Açısından _ncelenmesi. Ankara. Çağdas Eğitim.

DEM_RHAN, G. (2003). Dünyada Beden Egitimi Öğretmeni Yetistirme. Ankara. Çağdas Eğitim.

DÖNMEZ, B. (2003). Yetenekli Sporcunun Özellikleri. Erisimi: [http://www.sporbilimleri.org]. Erisim Tarihi: 20.02.2003

GÖKMEN, H. (2003). Psiko Motor Gelisim. Erisim: [http://www.sporbilimleri.org] Erisim Tarihi: 20.02.2003

GÜRAY, E. (2002). _lköğretim Okullarındaki Öğrencilerin Beden Egitimi Hakkında Düşünceleri ve Beklentileri. Sakarya Üniversitesi. Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

HARDMAN, K., MARSHALL, J.J. (2000). The World-Wide Survey Of The State and Status of School Physical Education. University of Manchester.

_MAMOGLU, F. (1992). Beden Egitimi ve Sporun Genel Eğitim _çinde Yeri. Eğitim Dergisi. Cilt 1, Sayı 2.

KANGALG_L, M. (2003). Sporcu Özellikleri ve Seçimi. Erisimi: [http://www.akademikspor.com]. Erisim Tarihi: 20.02.2003

KAPTAN, S. (1995). Bilimsel Araştırma ve _statistik Teknikleri. Ankara Teknisik Web Ofset Tesisleri.

KARASAR, N. (2002). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara. Nobel Yayın Dağıtım.

KENYON, G.S., Mc, PHERSON. (1973). Becoming Involved in Physical Activity and Sport: A Process of Socialization, Physical Activity Human Growth and Development, New York, London, Academic Press.

M_LLİ EG_T_M BAKANLIGI, (1995). _lköğretim Okulları, Lise ve Dengi Okullar Beden Egitimi Dersi Öğretim Programları.

MULA_MOGLU, N. (1998). Çocuklara ve Gençlere Beden Egitimi. Avcı Basım

55

OKA, A. (1986). Sosyalleşme Süreci ve Spor. Ankara. G.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi.

ÖZER, D., AKTOP, A. (2003). _lköğretim Öğrencileri _çin Hazırlanmış Bir Beden Egitimi Dersi Tutum Ölçeğinin Adaptasyonu.

Ankara. Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 14

(2).

ÖZMEN, Ö. (1999). Çagdas Sporda Egitim Üçgeni. Ankara. Bagırgan Yayınevi.

ÖZTÜRK, F. (1998). Toplumsal Boyutlarıyla Spor. Ankara. Bagırgan Yayınevi.

ÖZTÜRK, Ü. (1984). İlkokullarda Beden Egitimi. Seda Yayıncılık.

POYRAZ, M. (2003). Sporun Etkileri. Erisim: [<http://www.sporbilim.com>]
Erisim Tarihi: 20.02.2003

SALVARA, M.I., BOGNAR, J. (1998). Elementary School Physical Education Curriculum In Greece.

SEAMAN, J.A. DEPAUW, K.P. (1989). The New Adapted Education A Developmental Approach.

SEL, R. (1985). İlk ve Orta Okullarda Beden Egitimi. Öğretmen Yayınları.

SÖNMEZ, V. (2003). “Öğretmen Elkitabı”, Anı Yayıncılık.

STUART J. F., (2003). Girls’ Physical Activity During High School Physical Education: Influences of Body Composition and Cardiorespiratory Fitness.

SUNAY, Y. (1995). Ankara’da Lise Öğrencilerinin Beden Egitimi Dersinden Beklentilerinin Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Görüşleri. Ankara. Yüksek Lisans Tezi. A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

56

SUNAY, H., SUNAY, Y. (1996). Lise Öğrencilerinin Beden Egitimi Dersinden Beklentileri ve Gerçekleşme Düzeyi. Ankara.

Beden Egitimi Spor Bilimleri Dergisi. Cilt 1, Sayı 4.

SENEL, Ö., (1998). İlköğretim Beden Egitimi Dersi Müfredat Programına Entegre Edilen Fizyolojik Parametreleri Üzerindeki Etkileri.

Ankara. *Beden Egitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. Cilt 3, Sayı 4, Gazi yayınevi.

THE PHYSICAL EDUCATION CURRICULUM IN THE SECONDARY SCHOOL: PLANNING & IMPLEMENTATION (1983);

Gordon L.Underwood

YAKA, A., (1991). Eğitimde Bütünlük Kavramı Açısından Okullarda Beden Eğitiminin Yeri ve Önemi. İzmir. I. Eğitim Kurumlarında

Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu. MEB Yayınları.

YALÇINER, M., (1991). Beden Eğitim ve Sporun Milli Eğitim Bütünlüğü İçerisindeki Yeri. İzmir. I. Eğitim Kurumlarında Beden

Eğitimi ve Spor Sempozyumu. MEB Yayınları.

YAYLACI, F. (2003). Zorunlu ve Kesintisiz Beden Eğitimi Dersi. Erisim: [<http://www.sporbilim.com>]. Erisim Tarihi: 20.02.2003

YILDIRAN, __, YETİM, A., SENEL, Ö., (1996). Farklı Cinsiyetteki Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersinden Beklentileri.

Ankara. *Beden Egitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. Cilt 1, Sayı 1. Gazi Yayınevi.

YOUNG, J. C., (1997). National Standards for Physical Education. Eric Clearinghouse on Teaching and Teacher Education Washington DC.

57

EKLER

58

EK – 1

59

BEDEN EG_T_M_DERS_N_N

DEGERLEND_R_LMES_

ANKET FORMU:

Sevgili öğrenciler; beden eğitimi dersi ile ilgili fikirlerinizi öğrenmek için size bir anket uygulamak istiyorum. Bu anket yüksek lisans eğitiminde tezimi yazmakta bana yardımcı olacaktır. Bu yüzden soruları anlayarak ve kendi fikirlerinize uygun olanları işaretlerseniz sevinirim. Katkılarınızdan dolayı teşekkürler.

Sınıfı:

Okulunuz:

Cinsiyet:

H. Alper ALTINTAS

BED. EG_T_M_ ÖGRT.

60

BEDEN EG_T_M_DERS_N_DEGERLEND_RME ANKET_

(5). Tamamen Katılıyorum (4). Katılıyorum (3). Biraz Katılıyorum

(2). Katılmıyorum (1). Kesinlikle Katılmıyorum

5 4 3 2 1

1 Beden Eğitimi dersleri sayesinde genel bilgi derslerinin yarattığı zihin yorgunluğu giderilir

0 0 0 0 0

2 Bos zamanları değerlendirme ve spor yapma gibi sağlıklı alışkanlıklar kazandırmada beden eğitimi dersinin önemi büyüktür.

0 0 0 0 0

3 Beden eğitimi dersi arkadaş ilişkilerinin uyumlu olmasına katkı sağlar

0 0 0 0 0

4 Beden eğitimi dersine ayrılan haftalık zaman dilimi çok yetersizdir.

0 0 0 0 0

5 Beden eğitimi dersi eğitimin her aşamasında programda zorunlu ders olarak yer almalıdır.

0 0 0 0 0

6 Beden eğitimi dersinden sonraki derslerde dikkat dağınıklığı ve ilgisizlik meydana gelir.

0 0 0 0 0

7 Beden eğitimi dersi fiziksel gelişimi sağlar

0 0 0 0 0

8 Beden eğitimi dersi stres, kaygı gibi olumsuzlukları asmak için bir araçtır

0 0 0 0 0

9 Beden eğitimi dersi ile ilgili hiçbir etkinlik (ders konuları)

yapılmıyor.

0 0 0 0 0

10 Okulda yapılan ders dışı etkinlikler zaman kaybıdır.

0 0 0 0 0

11 Beden eğitimi dersi spor yapma alışkanlığı kazandırmada etkilidir.

0 0 0 0 0

12 Beden eğitimi dersi öğrencinin liderlik yeteneğini geliştirmeye yardımcı olur.

0 0 0 0 0

61

EK – 2

62

BEDEN EG_T_M_DERS_N_N

DEGERLEND_R_LMES_

ANKET FORMU:

Değerli öğretmen arkadaşlarım; beden eğitimi dersi ile ilgili fikirlerinizi öğrenmek için size bir anket uygulamak istiyorum. Bu anket yüksek lisans eğitiminde tezimi yazmakta bana yardımcı olacaktır. Bu yüzden soruları anlayarak ve kendi fikirlerinize uygun olanları işaretlerseniz sevinirim. Katkılarınızdan dolayı teşekkürler.

Okulu/ Brans:

Göreviniz:

Cinsiyet:

H. Alper ALTINTAS

BED. EG_T_M_ ÖGRT.

63

BEDEN EG_T_M_DERS_N_DEGERLEND_RME ANKET_

(5). Tamamen Katılıyorum (4). Katılıyorum (3). Biraz Katılıyorum

(2). Katılmıyorum (1). Kesinlikle Katılmıyorum

5 4 3 2 1

1 Beden Eğitimi dersleri sayesinde genel bilgi derslerinin yarattığı zihin yorgunluğu giderilir

0 0 0 0 0

2 Bos zamanları değerlendirme ve spor yapma gibi sağlıklı alışkanlıklar kazandırmada beden eğitimi dersinin önemi büyüktür.

0 0 0 0 0

3 Beden eğitimi dersi arkadaş ilişkilerinin uyumlu olmasına katkı sağlar

0 0 0 0 0

4 Beden eğitimi dersine ayrılan haftalık zaman dilimi çok yetersizdir.

0 0 0 0 0

5 Beden eğitimi dersi eğitimin her aşamasında programda zorunlu ders olarak yer almalıdır.

0 0 0 0 0

6 Aileler beden eğitimi dersinin öneminin ve gerekliliğinin

bilincinde degiller.

0 0 0 0 0

7 Beden egitimi dersi fiziksel gelisimi saglar

0 0 0 0 0

8 Beden egitimi dersi stres, kaygı gibi olumsuzlukları asmak için bir araçtır

0 0 0 0 0

9 Beden egitimi dersi kendine güven ve sorumluluk duygularını geliştirir.

0 0 0 0 0

10 Okulda yapılan ders dışı etkinlikler zaman kaybıdır.

0 0 0 0 0

11 “OKS” ve “ÖSS” gibi hayatlarına yön veren sınavlara çalışan öğrenciler için beden egitimi dersi zaman kaybıdır

0 0 0 0 0

12 Beden egitimi dersi spor yapma alışkanlığı kazandırmada etkilidir.

0 0 0 0 0

13 Beden egitimi dersi öğrencinin liderlik yetenegini geliştirmeye yardımcı olur.

0 0 0 0 0

64

EK – 3

65

BEDEN EG_T_M_DERS_N_N

DEGERLEND_R_LMES_

ANKET FORMU:

Saygı deger yöneticim; beden egitimi dersi ile ilgili fikirlerinizi öğrenmek için size bir anket uygulamak istiyorum. Bu anket yüksek lisans eğitiminde tezimi yazmakta bana yardımcı olacaktır. Bu yüzden soruları anlayarak ve kendi fikirlerinize uygun olanları isaretlerseniz sevinirim. Katkılarınızdan dolayı tesekkürler.

Okulu/ Brans:

Göreviniz:

Cinsiyet:

H. Alper ALTINTAS

BED. EG_T_M_ÖGRT.

66

BEDEN EG_T_M_DERS_N_DEGERLEND_RME ANKET_

(5). Tamamen Katılıyorum (4). Katılıyorum (3). Biraz Katılıyorum

(2). Katılmıyorum (1). Kesinlikle Katılmıyorum

5 4 3 2 1

1 Beden Egitiimi dersleri sayesinde genel bilgi derslerinin yarattığı zihin yorgunluğu giderilir

0 0 0 0 0

2 Bos zamanları degerlendirme ve spor yapma gibi saglıklı alışkanlıklar kazandırmada beden egitimi dersinin önemi büyüktür.

0 0 0 0 0

3 Beden eğitimi dersi arkadaş ilişkilerinin uyumlu olmasına katkı sağlar

0 0 0 0 0

4 Beden eğitimi dersine ayrılan haftalık zaman dilimi çok yetersizdir.

0 0 0 0 0

5 Beden eğitimi dersi eğitimin her aşamasında programda zorunlu ders olarak yer almalıdır.

0 0 0 0 0

6 Aileler beden eğitimi dersinin öneminin ve gerekliliğinin bilincinde değildirler.

0 0 0 0 0

7 Beden eğitimi dersi fiziksel gelişimi sağlar

0 0 0 0 0

8 Beden eğitimi dersi stres, kaygı gibi olumsuzlukları aşmak için bir araçtır

0 0 0 0 0

9 Beden eğitimi dersi kendine güven ve sorumluluk duygularını geliştirir.

0 0 0 0 0

10 Okulda yapılan ders dışı etkinlikler zaman kaybıdır.

0 0 0 0 0

11 “OKS” ve “ÖSS” gibi hayatlarına yön veren sınavlara çalışan öğrenciler için beden eğitimi dersi zaman kaybıdır

0 0 0 0 0

12 Beden eğitimi dersi spor yapma alışkanlığı kazandırmada etkilidir.

0 0 0 0 0

13 Beden eğitimi dersi öğrencinin liderlik yeteneğini geliştirmeye yardımcı olur.

0 0 0 0 0

67

ÖZGEÇMİŞ

H. Alper ALTINTAS, 1976 yılında Ankara’da doğdu. Evli ve 2002 yılında askerliğini tamamladı. 1994 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümüne girerek 2001 yılında mezun oldu. 1993–1994 eğitim-öğretim yılında Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesinde okudu. 1993 yılında Anıttepe Lisesini bitirdi. Yabancı dil olarak İngilizce bilmektedir. 2002 yılında Özel Aykan Lisesinde öğretmenliğe başladı, 2004 yılı Mart ayında Mardin Midyat ilçesinde öğretmenlik görevine atandı ve halen Acırlı Beldesi Acırlı Atatürk ilköğretim okulunda öğretmenlik görevine devam etmektedir. Yüksek lisansa devam ettiği süre içerisinde yayımlanmış bir bildiriye sahiptir.